

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ **О САМОВРЕДНОВАЊУ**



Ниш, 2011

САДРЖАЈ:

УВОД

Први део

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ФАКУЛТЕТУ

1. Преглед историјског развоја
2. Сумарни приказ актуелног стања
3. Мисија и визија Факултета

Други део

ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА

1. Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета
2. Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
3. Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета
4. Стандард 4: Квалитет студијског програма
5. Стандард 5: Квалитет наставног процеса
6. Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
7. Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника
8. Стандард 8: Квалитет студената
9. Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
10. Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
11. Стандард 11: Квалитет простора и опреме
12. Стандард 12: Финансирање
13. Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета
14. Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Трећи део

ПРИЛОЗИ

1. Списак прилога
2. Прилози

УВОД

Правни факултет Универзитета у Нишу је, после добијене акредитације, а на основу чл. 17, ст. 2 Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 76/2005, 100/2007- аутентично тумачење, 97/2008 и 44/2010) спровео је поступак самовредовања у свим областима обезбеђења квалитета предвиђених Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа („Сл. гласник РС“, бр. 106/2006), Правилником о квалитету Правног факултета Универзитета у Нишу („Билтен Правног факултета у Нишу“, бр. 104/2007) и Правилником о самовредновању Правног факултета Универзитета у Нишу („Билтен Правног факултета у Нишу“, бр. 122/2008).

Извештај о самовредновању урађен је према „Упутству за припрему извештаја о самовредновању“, које је дала Комисија за акредитацију високошколских установа Републике Србије.

У поступку самовредновања коришћени су разноврсни извори и методи за прикупљање података, примерени овом типу истраживања: анализа службене документације, анкетање, SWOT анализа и др.

Анализу прикупљених података и текст Нацрта извештаја о самовредновању урадила је Комисија за праћење и унапређивање студирања, стална Комисија Одбора за квалитет, као највишег органа у процесу обезбеђивања квалитета на Правном факултету Универзитета у Нишу.

Први део

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ФАКУЛТЕТУ

Назив високошколске установе:

Правни факултет Универзитета у Нишу

Адреса: Трг краља Александра бр. 11

Web адреса: www.prafak.ni.ac.rs

E-mail: pravni@prafak.ni.ac.rs

Образовно-научно поље:

Друштвено-хуманистичке науке

Правни факултет у Нишу (у даљем тексту: Факултет) је самостална високошколска образовно-научна установа са својством правног лица, у саставу Универзитета у Нишу, са правима и обавезама које му припадају на основу Закона и Статута. Факултет је матичан за следеће уже научне области: правно-теоријска; јавно-правна; кривично-правна; грађанско-правна; трговинско-правна; међународно-правна; правно-историјска; правно-политичка; правно-социолошка и правно-економска.

Факултет је регистрован код Трговинског суда у Нишу. Матични број јединственог регистра је 07174691.

1. Историјска ретроспектива

Правни факултет у Нишу основан је 1960. године, као Правни одсек Правно-економског факултета у Нишу, у саставу Универзитета у Београду. Од 1.10.1970. године Факултет је самостална високошколска установа у саставу Универзитета у Нишу.

Настава на основним студијама започела је 1. октобра 1960. године. Прву генерацију студената школске 1960/61. године чинила су 503 студента. У истој школској години, Факултет је имао само четири наставника и два сарадника у сталном радном односу.

Од оснивања до 1965. године и од 1978. до 1986. године, Факултет је организовао наставу у двогодишњем и четворогодишњем трајању, за стицање дипломе вишег образовања (правник), односно дипломе високог образовања (дипломирани правник). Све до 1992. године, настава је посебно организована за редовне и ванредне студенте. Због великог броја ванредних студената, Факултет је, у периоду од 1964-1977. године оснивао центре за ванредно студирање изван свог седишта, а у току 1977. године, формирао је Одељење у Зајечару, које је радило све до 1988. године.

Факултет је перманентно унапређивао наставни програм усвајањем нових наставних планова (1960, 1974, 2003, 2007.). У периоду од 1960. до 1965. године, настава је извођена само на правосудном смеру, иако су постојала још два смера:

привредно-правни и политичко-управни смер. Од 1979-1974. године, наставни план предвиђао је, поред обевезних, и изванредан број изборних предмета, чије је изучавање обезбеђивало извесну специјализацију. Од 1974. до 2003. године, Факултет је образовао правне стручњаке општег профила. Наставним планом од 2003. године предвиђено је осам наставних група, што је омогућило студентима да профилишу своје правничко образовање.

Од 1970. године на Факултету се остварују последипломске студије: магистарске студије у двогодишњем трајању и специјалистичке студије у трајању од једне године. Према Наставном плану од 2003. године магистарске студије обухватају 18 смерова, а специјалистичке 10 смерова.

Правни Факултет Универзитета у Нишу је у претходном акредитационом периоду добио акредитацију за три студијска програма из области права:

- 1) Студијски програм основних академских студија, у трајању од 4 године (240 ЕСПБ);
- 2) Студијски програм дипломских академских студија, у трајању од 1 године (60 ЕСПБ); и
- 3) Студијски програм докторских студија, у трајању од 3 године (180 ЕСПБ).

Сенат Универзитета у Нишу, својим одлукама од 04.03.2008. године, усвојио је студијске програме Правног факултета.

Сва три студијска програма акредитована су 28.11.2008. године Одлуком Комисије за акредитацију и проверу квалитета Министарства науке Републике Србије.

Сенат Универзитета у Нишу је својом Одлуком, бр. 8/16-01-006/11-008, од 06.09.2011. године, усвојио измене и допуне Студијског програма основних академских студија права и Одлуком, бр. 8/16-01-004/11-007, од 06.09.2011. године, усвојио измене и допуне Студијског програма дипломских академских студија права.

Током 51 године континуираног рада Факултета звање дипломирани правник стекло је 5.978 студената, а звање правник 6.405 студената. Научно звање магистра за одговарајуће области права стекао је 121 студент, а звање специјалисте за одговарајуће области права стекло 55 студената. Звање доктора правних наука стекло је 58 кандидата.

2. Сумарни приказ актуалног стања

На Правном факултету Универзитета у Нишу у току је реализација Студијског програма основних академских студија права и Студијског програма докторских академских студија права.

Студенти који студирају према акредитованом Студијском програму основних академских студија права, из 2008. године, у школској 2011/2012. години, уписују четврту годину студија.

На Факултету, на основним студијама студира:

Стари наставни план

Година студија	Број студената
1	26
2	343
3	289
4	659
Укупно	1317

Нови студијски програм

Година студија	Број студената
1	625
2	594
3	217
Укупно	1436

На докторским студијама је укупно 62 кандидата.

Факултет, поред организације основних, мастер и докторских студија организује и научноистраживачки рад у областима правних и других друштвено-хуманистичких наука. Факултет остварује облике студија за иновацију знања, стручног образовања и усавршавања у области правних и других друштвено-хуманистичких наука и организује полагање стручних испита. Факултет, самостално или у сарадњи са другим организацијама, обавља основна, примењена и развојна истраживања у циљу развоја образовне делатности, организује научне конференције и публикује резултате научног рада.

На Факултету је стално запослено 62 наставника и сарадника, а три наставника су уговором ангажована за извођење наставе из страних језика (немачки, француски и руски).

Редовни професори	Ванредни професори	Доценти	Асистенти	Сарадници у настави	Наставник Енглеског језика
24	8	9	16	4	1

Ненаставно особље чини укупно 35 стално запослених, различитог профила, и то 13 са високом стручном спремом, 5 са вишом стручном спремом, 8 са средњом стручном спремом и 9 помоћних радника са основном школом.

Укупан простор	8.509,38 квм
Број рачунара	108 десктоп рачунара и 53 лаптоп рачунара
Број библиотечких јединица из области из које се изводи наставни процес	30.086 научних књига и уџбеника и 54.914 свезака стручних часописа УКУПНО: 85.000 библиографских јединица

Факултет сарађује са **27** образовних установа у земљи и иностранству и са **22** правосудне и друге институције, са којима има склопљене уговоре о сарадњи.

3. Мисија и визија

Мисија:

Мисија Правног факултета Универзитета у Нишу је да, као референтна образовно-научна установа у региону, организује, спроводи и перманентно унапређује све видове и нивое високошколског образовања правника, научно-истраживачки и стручни рад у областима правних и других друштвено-хуманистичких наука, у складу са највишим стандардима квалитета, дајући тиме допринос развоју правног система, правне науке и правне струке и просперитету друштвене заједнице.

Визија:

Визија Правног факултета Универзитета у Нишу огледа се у достизању максималног нивоа квалитета студијских програма, наставног процеса, научно-истраживачког и стручног рада, кроз перманентно унапређивање целокупне делатности и развијање културе квалитета, што ће омогућити да Факултет постане препознатљива, модерна и атрактивна високошколска институција у региону, упоредива са институцијама сличног профила и капацитета, која ужива поверење студената, послодаваца, оснивача и друштва у целини.

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета, која је доступна јавности

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 1

Поштујући традиционалну тежњу за остваривањем високих стандарда квалитета рада, привржен вредностима и принципима савременог европског универзитетског образовања, имајући у виду стандарде и смернице Националног савета за високо образовање, свестан чињенице да је неопходно успостављање институционалног система управљања квалитетом, чије ће функционисање обезбедити континуирано праћење, процену, обезбеђење и унапређивање квалитета у свим областима рада Факултета, Правни факултет Универзитета у Нишу усвојио је Стратегију управљања квалитетом 2007-2010 (у даљем тексту: Стратегија). Овим основним и општим развојним документом у области обезбеђења квалитета, дефинисани су мисија, визија, циљеви, опредељења и принципи институционалног система обезбеђења и унапређивања квалитета, утврђене су области обезбеђења квалитета и субјекти система обезбеђења квалитета, као и мере за обезбеђење квалитета и начин операционализације система обезбеђења квалитета.

Стратешки циљеви, дефинисани Стратегијом, у протеклом периоду, у претежном делу су реализовани, а нереализовани циљеви последица су општих економских и друштвених прилика.

Настављајући правни континуитет, Савет Факултета је на седници одржаној 17.10.2011. године усвојио Стратегију управљања квалитетом, за период 2011–2015. Акционим планом за спровођење Стратегије, за школску 2011/2012. годину детаљно су предвиђене активности за обезбеђење и контролу квалитета и рокови, у којима се оне морају реализовати.

Усвајањем Стратегије, Факултет се определио да перманентно прати и уважава нове идеје, принципе и трендове у развоју европског високошколског образовања, настојећи да својим квалитетним радом допринесе изградњи друштва знања, одрживом развоју заједнице, развијању концепта доживотног учења и промовисању универзалних вредности и циљева савременог универзитетског образовања.

Имплементација и развој система управљања квалитетом засновани су на проактивном приступу, што подразумева укључивање свих запослених на Факултету, као и пуну партиципацију студената.

Стратегија управљања квалитетом и Акциони план за спровођење Стратегије, у школској 2011/2012. години учињени су доступним јавности објављивањем у „Билтену Правног факултета у Нишу“ и на Интернет страници Факултета.

б) SWOT анализа

Предности:

Охрабрујући резултати у изградњи система обезбеђивања квалитета и примени Стратегије управљања квалитетом, за период 2007–2010. године

Слабости:

1. Недовољна мобилност студената
2. Пасивност и суздржаност једног броја наставника и сарадника према променама

Могућности:

1. Континуирано унапређивање система обезбеђивања квалитета
2. Укључивање што већег броја наставника и сарадника у едукативне семинаре, посвећене обезбеђивању квалитета
3. Организација округлих столова или панел дискусија који имају за циљ Упознавање правне и шире јавности са функционисањем система за обезбеђивање квалитета на факултетима, проблемима, уоченим недостацима и резултатима у примени стандарда и поступака за обезбеђивање квалитета

Опасности:

1. Недовољна децентрализација Србије у области образовања
2. Неложална конкуренција приватних факултета

в) Процена испуњености Стандарда 1 и предлог корективних мера:

Доношењем Стратегије управљања квалитетом испуњен је Стандард 1.

У предстојећем периоду, надлежни органи Правног факултета Универзитета у Нишу вршиће преиспитивање и унапређивање Стратегије, на бази стеченог увида у резултате функционисања система управљања квалитетом, како би се обезбедила што боља основа за израду акционих планова за обезбеђење квалитета.

г) Прилози:

1. Одлука Наставно-научног већа о усвајању Предлога Стратегије управљања квалитетом (2007-2010)
2. Одлука Савета Правног факултета у Нишу о усвајању Стратегије управљања квалитетом (2007-2010)
3. Текст Стратегије управљања квалитетом (2007-2010)
4. Одлука Наставно-научног већа о усвајању Предлога Стратегије управљања квалитетом (2011-2015)
5. Одлука Савета Правног факултета у Нишу о усвајању Стратегије управљања квалитетом (2011-2015)
6. Текст Стратегије управљања квалитетом (2011-2015)
7. Акциони план за спровођење Стратегије управљања квалитетом (2011-2015)

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Високошколска установа утврђује начин (стандарде) и поступке за обезбеђење квалитета свог рада, који су доступни јавности.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 2

Правни факултет Универзитета у Нишу је у претходном акредитационом периоду усвојио три стратешка документа, чији је циљ унапређивање квалитета образовног процеса и услова рада на Факултету. То су: Стратегија управљања квалитетом (период 2007–2010), Правилник о квалитету и Правилник о самовредновању.

Правилником о квалитету свеобухватно и детаљно су уређена: подручја обезбеђења квалитета, стандарди за обезбеђење квалитета, тј. минимални ниво квалитета рада и поступци за обезбеђење квалитета.

Правилником о квалитету утврђени су: 1) стандарди и поступци за обезбеђење квалитета студијских програма; 2) стандарди и поступци за обезбеђење квалитета наставног процеса (стандарди и поступци за обезбеђење квалитета планова рада (силабуса), стандарди и поступци за обезбеђење квалитета наставе и стандарди и поступци за обезбеђење квалитета оцењивања); 3) стандарди и поступци за обезбеђење квалитета научно-истраживачког и стручног рада наставника и сарадника; 4) стандарди и поступци за обезбеђење квалитета наставника и сарадника; 5) стандарди и поступци за обезбеђење квалитета студената; 6) стандарди и поступци за обезбеђење квалитета уџбеника и литературе; 7) стандарди и поступци за обезбеђење квалитета библиотечких и информатичких ресурса; 8) стандарди и поступци за обезбеђење квалитета управљања и квалитета ненаставне подршке; 9) стандарди и поступци за обезбеђење квалитета простора и опреме; 10) стандарди и поступци за обезбеђење квалитета финансирања; и 11) стандарди и поступци за обезбеђивање активне улоге студената у самовредновању и провери квалитета. Тиме је успостављен систем обезбеђења и унапређивања квалитета и утврђени су стандарди и поступци за обезбеђење квалитета за сваку област обезбеђења квалитета.

Студентска евалуација један је од основних механизма за анализу квалитета наставе, услова рада и услуга које пружају одговарајуће службе на Факултету.

Правилник о квалитету учињен је доступним јавности објављивањем у „Билтену Правног факултета у Нишу“ и на Интернет страници Факултета.

б) SWOT анализа

Предности:

1. Усвојени стандарди и поступци за унапређивање и обезбеђивање квалитета
2. Изграђен систем обезбеђивања квалитета на Факултету

3. Трогодишња примена стандарда и поступка за унапређивање и обезбеђивање квалитета

Слабости:

Незаинтересованост и отпор једног дела наставног особља према континуираним проверама квалитета

Могућности:

1. Повећање коришћења сопствених потенцијала у подизању квалитета студијских програма, наставе и услова рада
2. Активније учешће студената у процесу унапређивања квалитета

Опасности:

Лош материјлни положај студената

в) Процена испуњености Стандарда 2 и предлог корективних мера:

Усвајањем Правилника о квалитету испуњен је Стандард 2.

Правилник о квалитету је први документ Факултета у области обезбеђења квалитета, чија је примена започела 2007. године.

Утврђени стандарди и поступци за обезбеђење и унапређивање квалитета биће периодично преиспитивани у циљу њиховог унапређивања, са тенденцијом да се минимални ниво квалитета подиже, и креирају што ефикасније подстицајне и корективне мере за унапређење квалитета.

г) Прилози:

1. Одлука Савета о усвајању Правилника о квалитету
2. Текст Правилника о квалитету

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 3

Институционални систем обезбеђења квалитета установљен је и регулисан Статутом Правног факултета Универзитета у Нишу, Стратегијом управљања квалитетом и Правилником о квалитету.

Систем обезбеђења квалитета утврђен је тако што су предвиђени субјекти обезбеђења квалитета, дефинисани њихова улога, задаци и надлежност, као и улога и задаци наставног и ненаставног особља, студената, органа и служби Факултета, области обезбеђења квалитета, као и стандарди и поступци за обезбеђење квалитета.

Сагласно општим актима Факултета, субјекти институционалног система обезбеђења квалитета су: Одбор за квалитет, Комисија за праћење и унапређивање студирања, Комисија за односе са студентима и Менаџер квалитета.

Одбор за квалитет је највиши орган у процесу обезбеђења квалитета, који је одговоран за праћење, обезбеђење и унапређивање квалитета у свим областима. Одбор има седам чланова, и то три члана из реда наставника, два члана из реда сарадника, једног члана из реда студената, и једног члана из реда ненаставног особља.

У складу са чл. 7. Правилника о квалитету, чланови Одбора из реда наставника и сарадника изабрани су на седници Наставно-научног већа, тајним гласањем чланова, Студентски парламент усвојио је предлог за члана одбора из реда студената, а ненаставни радници су тајним гласањем изабрали свог представника. Будући да је крајем 2010. године првоизабраним члановима Одбора за квалитет истекао мандат, новопостављени чланови овог тела јесу: проф. др Радмила Ковачевић-Куштримовић, председник Одбора, проф. др Миомира Костић, заменик председника, проф. др Срђан Голубовић, мр Мира Симовић, мр Маја Настић, Бранко Стевановић и Александар Бзенић, студент.

Правилником о квалитету предвиђени су: улога, задаци и надлежност Одбора за квалитет, трајање мандата чланова, основи и поступак за разрешење, начин руковођења Одбором и друга питања од важности за рад Одбора. Начин рада и одлучивања Одбора ближе су уређени **Пословником о раду Одбора**, који је донео Одбор.

Комисија за праћење и унапређивање студирања је стална комисија Одбора за обезбеђење квалитета, која има укупно пет (5) чланова, и то: продекана за наставу, као председника, два члана из реда наставника, једног члана из реда сарадника, и једног члана из реда студената. У складу са чл. 13 Правилника о квалитету, декан је својом одлуком број 01-3822, од 30.12.2010. године, на предлог надлежних органа, за чланове Комисије именовано: проф. др Наташу Стојановић, председник Комисије, проф. др Милеву Анђелковић, доц. др Небојшу Раичевића, асс. Милоша Прицу и Владимира Младеновића, студента.

Правилником о квалитету предвиђени су: улога, задаци и надлежност Комисије за праћење и унапређивање студирања, трајање мандата чланова, основи и поступак за разрешење, начин руковођења и друга питања од важности за рад Комисије. Начин рада и одлучивања Комисије ближе су уређени **Пословником о раду Комисије за праћење и унапређивање студирања**, који је донео Одбор.

Комисија за односе са студентима је стална комисија Одбора за квалитет, која има укупно пет (5) чланова, и то: једног члана из реда наставника, једног члана из реда сарадника, студента-продекана, шефа службе за студентска питања и једног студента мастер студија (студент-саветник). У складу са чл. 17 Правилника о квалитету декан је својом одлуком, број 01-3823, од 30.12.2010. године, на предлог надлежних органа, за чланове Комисије именовано: проф. др Милу Јовановић, председника Комисије, асс. Михајла Цветковића, Миљану Живковић, студента-продекана, Милену Станковић, шефа Службе за наставу и студентска питања и Николу Стојановића, студента.

Правилником о квалитету предвиђени су: улога, задаци и надлежност Комисије, трајање мандата чланова, основи и поступак за разрешење, начин руковођења и друга питања од важности за рад Комисије. Начин рада и одлучивања Комисије ближе су уређени **Пословником о раду Комисије за односе са студентима**, који је донео Одбор.

Менаџер квалитета, који ће пружати стручну и техничку подршку у праћењу, обезбеђењу и унапређивању квалитета, још увек није изабран. Финансијске могућности Факултета за сада не дозвољавају отварање новог радног места.

Правилником о квалитету јасно су дефинисани улога, задаци и послови наставника, сарадника, студената, органа управљања и пословођења, катедри и других стручних органа, факултетских служби у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступка за обезбеђење квалитета. Према одредбама чл. 3. Правилника о квалитету, декан Факултета управља квалитетом, а праћење, вредновање и унапређивање квалитета дужност је свих јединица, органа и служби Факултета, као и свих запослених и студената.

Правилником о квалитету обезбеђено је учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда, поступка и културе обезбеђења квалитета. Сагласно чл. 224. Правилника о квалитету, активна улога студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се: радом студентских организација и студентских представника у телима Факултета, учешћем представника студената у раду органа за обезбеђење квалитета, периодичним оцењивањем квалитета студијских програма, свих елемената наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, педагошког рада наставника, сарадника и факултетских служби путем анкетања, изражавањем мишљења о свим општим актима Факултета којима се утврђује стратегија обезбеђења квалитета и уређују стандарди и поступци за обезбеђење квалитета, разматрањем извештаја о резултатима анкетања и других облика самовредновања и извештаја о резултатима екстерног оцењивања квалитета и др.

Одлуке о формирању Одбора за квалитет, Комисије за праћење и унапређивање студирања и Комисије за односе са студентима, као и пословници о

раду ових тела, учињени су доступним јавности објављивањем на Интернет страници Факултета. <http://www.prafak.ni.ac.rs>.

б) SWOT анализа

Предности:

1. Континуирани рад Одбора за квалитет, Комисије за праћење и унапређивање студирања и Комисије за односе са студентима током целе школске године

Слабости:

1. Отпор једног дела наставног особља према редовној евалуацији њиховог педагошког рада од стране студената
2. Недовољна иницијатива студената у предлагању корективних мера за обезбеђење квалитета наставног процеса и услова рада

Могућности:

1. Унапређивање система обезбеђења квалитета
2. Регионално повезивање са другим сродним високошколским установама у циљу размене искуства у побољшању квалитета

Опасности:

1. Недовољно повезивање студената са колегама с других сродних факултета у циљу размене искустава, везаних за унапређивање квалитета
2. Ограничене могућности за обезбеђивање финансијских средстава

в) Процена испуњености Стандарда 3 и предлог корективних мера:

Одредбама Статута Факултета, усвајањем одговарајућих правилника о наставком рада Одбора за квалитет са пратећим комисијама, испуњен је Стандард 3.

Уколико то финансијске могућности Факултета дозволе, биће, путем конкурса, изабрано лице одговарајућег профила образовања за обављање послова менаџера квалитета. Тиме ће бити заокружен систем обезбеђења квалитета и створени још бољи услови за његово функционисање.

У наредном периоду, потребно је континуираним праћењем утврдити у којој мери је механизам постојећег система за обезбеђење и контролу квалитета делотворан и на основу тих процена, извршити потребне промене.

г) Прилози:

1. Одлука Наставно-научног већа о усвајању Предлога Правилника о квалитету
2. Одлука Савета Правног факултета у Нишу о усвајању Правилника о квалитету

3. Правилник о квалитету
4. Пословник о раду Одбора за квалитет
5. Пословник о раду Комисије за праћење и унапређивање студирања
6. Пословник о раду Комисије за односе са студентима
7. Статут Факултета
8. Одлука о формирању Одбора за квалитет
9. Одлука о формирању Комисије за праћење и унапређивање студирања
10. Одлука о формирању Комисије за односе са студентима
11. Усвојени годишњи Извештај о раду Одбора за квалитет, за 2010. годину, у оквиру Извештаја о раду Факултета за 2010. годину
12. План рада Одбора за квалитет, за 2011. годину, у оквиру Програма рада Факултета за 2011. годину
13. Спроведене анкете

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих организација из окружења.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 4

Правни Факултет Универзитета у Нишу је у претходном акредитационом периоду добио акредитацију за три студијска програма из области права:

- 4) Студијски програм основних академских студија, у трајању од 4 године (240 ЕСПБ);
- 5) Студијски програм дипломских академских студија, у трајању од 1 године (60 ЕСПБ); и
- 6) Студијски програм докторских студија, у трајању од 3 године (180 ЕСПБ).

Сенат Универзитета у Нишу, својим одлукама од 04.03.2008. године, усвојио је студијске програме Правног факултета.

Студијски програми су јавно доступни у Информатору за бруцоше и на интернет страници Факултета <http://www.prafak.ni.ac.rs>.

Факултет је, узимајући у обзир одредбе Закона о високом образовању, трогодишњу примену Студијског програма основних академских студија права и уочене недостатке у Студијском програму дипломских академских студија права, у школској 2010/2011. години радио на изменама и допунама студијских програма. Извршене су минималне измене и допуне студијских програма са циљем да се што више приближе европском образовном простору и ради боље организације рада.

Сенат Универзитета у Нишу је својом Одлуком, бр. 8/16-01-006/11-008, од 06.09.2011. године, усвојио измене и допуне Студијског програма основних академских студија права и Одлуком, бр. 8/16-01-004/11-007, од 06.09.2011. године, усвојио измене и допуне Студијског програма дипломских академских студија права.

Студијски програми основних и мастер академских студија

Садржина студијских програма усклађена је са релеватним одредбама Закона о високом образовању и Статута Факултета. Структура и основни елементи студијских програма у складу су са Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа високог образовања, које је донео Национални савет за високо образовање.

На основу анализе акредитованих студијских програма основних и мастер академских студија и пратеће документације за акредитацију ових студијских програма, могу се извести следећи закључци:

Акредитовани студијски програми основних и мастер академских студија садрже све елементе утврђене Законом, Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа студија и Статутом Факултета;

- Студијски програми основних академских и мастер студија научно су утемељени;
- Студијски програми основних академских и мастер студија у потпуности су усклађени са Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа студија;
- Студијски програми имају јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему;
- У складу са Законом о високом образовању, услови за упис студената на студијске програме, утврђени су Статутом Универзитета, Статутом Факултета, одредбама студијских програма. Статутом Факултета утврђени су садржина и начин полагања пријемног испита, критеријуми за избор пријављених кандидата и начин објављивања ранг листе.
- Услови и поступци који су неопходни за завршетак студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања јасно су дефинисани, уводним одредбама студијских програма, усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма и учињени су доступним јавности објављивањем у „Билтену Правног факултета у Нишу“ и на Интернет страници Факултета <http://www.prafak.ni.ac.rs>.
- Циљеви студијских програма, исходи учења, знања и вештине које се његовим савладавањем стичу, јасно су дефинисани и усклађени су са основним задацима и циљевима Правног факултета;
- Курикулумима студијских програма основних и дипломских академских студија утврђени су: листа и структура обавезних и изборних предмета и њихов опис, распоред по годинама студија, структура и садржај студијског програма у погледу односа опште-академских, научно-стручних и стручно-апликативних дисциплина, као и радно оптерећење студената мерено ЕСПБ за сваки предмет, у складу са Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа студија;
- Курикулумима студијских програма и силабусима у оквиру програма утврђено је да се оцењивање студената врши непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита;
- Курикулуми студијских програма основних и дипломских академских студија и силабуси наставних предмета конципирани су тако да подстичу студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктиван начин истраживања, као и примену тих знања и вештина у практичне сврхе;
- Студијски програми основних академских и мастер студија усклађени су са савременим светским токовима и стањем науке и струке у области права и упоредиви су са студијским програмима одговарајућих страних високошколских установа;

У прилозима су дате структуре студијских програма основних академских и мастер студија и интернет странице страних високошколских установа са упоредивим студијским програмима.

Анализа структуре и научних компетенција наставног особља Факултета показује да наставно особље има све потребне научне и стручне квалификације за извођење студијских програма основних академских и мастер студија;

Степен оптерећења наставника и сарадника у реализацији студијских програма креће се у границама утврђеним Стандардима;

За извођење студијских програма обезбеђени су одговарајући људски, просторни, технички, библиотечки, информатички и други ресурси, примерени карактеру студијских програма и предвиђеном броју студената;

Студијски програми омогућавају мобилност наставника и студената;

Правилником о квалитету предвиђени су стандарди квалитета студијских програма, као и поступци за обезбеђење квалитета.

Квалитет студијских програма процењује се на основу квалитативних и квантитативних показатеља.

Квалитативни показатељи квалитета студијских програма утврђују се испитивањем мишљења о квалитету студијских програма студената, наставника и сарадника, послодаваца и дипломираних правника – некадашњих студената Факултета. Мишљење студената о квалитету студијских програма, утврђује се путем анонимног анкетирања. Анализа података из анкетних упитника показује да је 50,16% студената основних студија делимично задовољно студијским програмом, док је за 31,80% студената, студијски програм у потпуности оправдао очекивања. Не мали број студената, у процентима 18,03, сматра да студијски програм није добар. По мишљењу студената основних студија требало би: да буде више изборних предмета, да избор студијске групе буде у другој години студија, да се из студијског програма избаци непотребни предмети, да се на другачији начин изврши распоред предмета по годинама студија, да се уведе више праксе, да се сведе на најмању могућу меру историјскоправни и упоредноправни приступ одређеним правним институтима, да се кроз предиспитне активности ослобађају 2/3 градива и да више испита полагају у писаној форми. Када је реч о садржини уписаних предмета, 41,41% студената задовољно својим избором. Садржином изабраних предмета делимично је задовољно 40,40% студената, док 18,18% студената уопште нису задовољни уписаним предметима.

Квантитативни показатељи квалитета студијских програма утврђују се на основу података из службених евиденција. Будући да студенти који студирају према акредитованом Студијском програму основних академских студија права, из 2008. године, у школској 2011/2012. години, уписују четврту годину студија, не можемо утврдити право стање ствари и проценити квалитет овог Студијског програма. Трогодишња примена Студијског програма основних академских студија права на Правном факултету Универзитета у Нишу показује:

Број студената који су уписали наредну школску годину по бодовима

Школска година	До 37	37-47	48-59	60
2009/2010 (из прве у другу)	181	73	238	62
2010/2011 (из прве у другу)	230	87	198	103
2010/2011 (из друге у трећу)	205	52	86	64

Стопа одустајања студената

	Уписало факултет	Уписало 2009/2010	Није уписало 2009/2010	Уписало 2010/2011	Није уписало 2010/2011
2008/2009	554	497	57	452	102
2009/2010	529	529	/	469	60
2010/2011	516	/	/	516	/

Студијски програм докторских студија

Садржина студијског програма докторских студија усклађена је са релеватним одредбама *Закона о високом образовању* и *Статута Факултета*. Структура и основни елементи студијских програма у складу су са *Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа високог образовања*, које је донео Национални савет за високо образовање.

Имајући у виду број одбрањених магистарских теза и докторских дисертација, број публикација у међународним часописима са листе ресорног министарства за науку за последњих 10 година, број ангажованих наставника и њихову научну компетенцију, број научноистраживачких пројеката који су реализовани на Универзитету у Нишу и број оних који се тренутно реализују на Факултету, може се констатовати да је Правни факултет Универзитета у Нишу компетентан за извођење докторских студија.

На основу анализе предложеног студијског програма докторских студија и пратеће документације за акредитацију овог програма, може се закључити:

- Студијски програм докторских студија садржи све елементе утврђене Законом;
- Студијски програм је научно утемељен;

- Курикулум докторских студија у потпуности је усклађен са Стандардима за акредитацију студијског програма докторских студија;
 - Студијски програм докторских студија има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему;
 - Циљ студијског програма докторских студија је јасно дефинисан и усклађен је са основним задацима и циљевима Факултета;
 - Курикулум студијског програма докторских студија садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и њихов опис;
 - Курикулум студијског програма докторских студија садржи докторску дисертацију као завршни део студијског програма докторских студија;
 - Студијски програм докторских студија усклађен је са савременим светским токовима и стањем науке у области правних наука и упоредив је са студијским програмима докторских студија одговарајућих страних високошколских установа;
 - Услови за упис студената на студијски програм докторских студија утврђени су Законом о високом образовању, Статутом Универзитета, Статутом Факултета и уводним одредбама Студијског програма докторских студија. Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Факултета утврђени су услови за упис на докторске студије;
 - Услови и поступци који су неопходни за завршетак докторских студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања јасно су дефинисани, уводним одредбама студијског програма, усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма и учињени су доступним јавности објављивањем у „Билтену Правног факултета у Нишу“ и на Интернет страници Факултета <http://www.prafak.ni.ac.rs>.
 - Курикулумом студијског програма докторских студија утврђени су: структура и садржај студијског програма, листа обавезних и изборних предмета и њихов опис, распоред по годинама студија, као и радно оптерећење студената мерено ЕСПБ за сваки предмет и самостални научни и истраживачки рад предвиђен студијским програмом, у складу са Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа студија;
 - Циљеви студијског програма докторских студија, исходи учења, знања и вештине које се његовим савладавањем стичу, јасно су дефинисани и усклађени су са основним задацима и циљевима Правног факултета;
 - Курикулумима студијског програма и силабусима у оквиру програма утврђено је да се оцењивање студената врши непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита.
 - Докторска дисертација се оцењује на основу њеног научног доприноса;
- У прилозима је дата структура студијског програма докторских студија и Интернет странице страних високошколских установа са упоредивим студијским програмима.

Анализа научне компетентности наставника ангажованих на докторским студијама и досадашњих резултата у менторском раду са магистрантима и

докторантима показује да наставно особље има потребне научне квалификације за извођење студијског програма докторских студија.

За извођење студијског програма докторских студија обезбеђени су одговарајући просторни, технички, библиотечки, информатички и други ресурси, примерени карактеру докторских студија и предвиђеном броју студената;

Правилником о квалитету предвиђени су стандарди квалитета студијског програма, као и поступци за обезбеђење квалитета. Статутом Факултета и Правилником о квалитету утврђени су поступци за припрему, усвајање, праћење и контролу студијског програма, као и процедуре за осавремењавање студијског програма.

Квалитет важећег студијског програма основних студија

Факултет је, такође, у складу са Правилником о квалитету, процењивао квалитет Наставног плана и програма из 2003. године путем анонимног анкетања послодаваца и дипломираних правника - некадашњих студената Факултета.

Резултати анкетања показују да Наставни план и програм из 2003. године углавном обезбеђује остваривање образовних циљева, односно стицање задовољавајућег нивоа стручних компетенција студената, али да има извесне мањкавости и недостатке, које су узете у обзир приликом креирања нових студијских програма. У наставку су приказани кључни налази анкетања послодаваца и некадашњих студената Факултета

Послодавци код којих су запошљени студенти Правног факултета Универзитета у Нишу, оценили су њихове стручне компетенције са просечном оценом **4.17**.

У односу на анкетање послодаваца, спроведено 2008. године, резултати овогодишње анкете показују већи степен задовољства послодаваца стручним компетенцијама дипломираних правника, који су студије права завршили на Правном факултету Универзитета у Нишу (раније су вредноване компетенције студената са просечном оценом 3,61).

Послодавци су нарочито задовољни умешношћу дипломираних правника да састављају правна писмена и обученошћу за рад на рачунару. Оно што је недостатак у образовању дипломираних правника односи се на недовољну обученост за тимски рад и неспособност дипломираних правника да у стручним дискусијама, убедљивим аргументима, бране своје стручно мишљење.

Анализа резултата анкетања дипломираних правника показује да дипломирани правници високо оцењују стручне способности и компетенције које су стекли током студија на Правном факултету Универзитета у Нишу.

Дипломирани правници Правног факултета Универзитета у Нишу високо су самовредновали: свој позитиван став према стицању нових знања и вештина, развијеност радних навика и вештине комуницирања, као и понашање у складу са правилима професионализма. Оно што би на Факултету требало унапредити јесте настава из страних језика, али и оспособљавање студената да прате измене у

законодавству, да састављају поднеске, да се обучавају за рад на рачунару и да се оспособљавају за тимски рад.

У поступку самовредновања, квалитет важећег студијског програма основних студија оцењиван је и према индикаторима везаним за успех студената у студирању и на испитима.

По налогу Одбора за квалитет, Служба за наставу и студентска питања припремила је Извештај о успеху студената уписаних на студије шк. 2006/2007. године. Избор ове генерације студената извршен је имајући у виду да студије трају четири године и да је у шк. 2010/2011. њима истекао апсолвентски стаж, што омогућава да се континуирано прати напредак и успех студената. Анализа података из овог извештаја пружа следећу слику:

Школске 2006/2007 уписано је 637 студената

Од њих у школској 2010/2011. години:

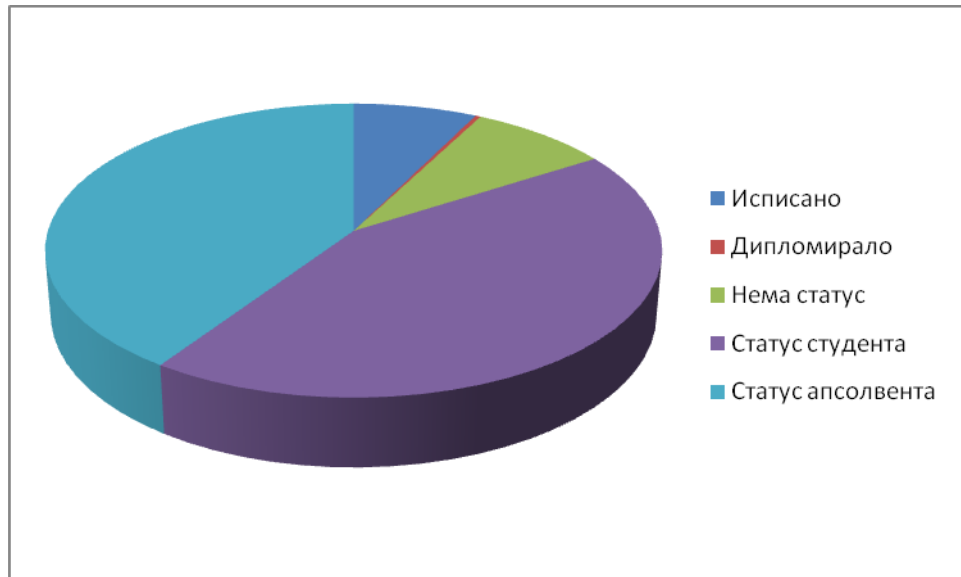
Дипломирало 2

Статус апсолвента има 258

Статус студента има 277

Исписало се 47

Нема статус 53



Рапоред студената, уписаних школске 2006/2007. године, по годинама студија је следећи:

Прва година	Друга година	Трећа година	Четврта година
6	71	55	145

По налогу и по упутствима Одбора за квалитет, Служба за наставу и студентска питања припремила је *Извештај о успеху студената на испитима* у шк. 2008/2009, 2009/2010. и 2010/2011. години, у коме су компаративно приказани резултати на испитима из свих предмета. На првој години студија, просечна оцена пролазности на испитима, за студенте који студирају према акредитованом Студијском програму основних академских студија права, из 2008. године, јесте 51.08%, а за студенте који студирају према старим плановима и програмима је 32.85%. На другој години студија, просечна оцена пролазности на испитима, за студенте који студирају према акредитованом Студијском програму основних академских студија права јесте 60.04%, а за студенте који студирају према старим плановима и програмима је 25.34%. На трећој години студија, просечна оцена пролазности на испитима, за студенте који студирају према акредитованом Студијском програму основних академских студија права јесте 79.06%, а за студенте који студирају према старим плановима и програмима је 48.74%. На четвртој години студија, просечна оцена пролазности на испитима за студенте који студирају према старим плановима и програмима јесте 44.10% Упоређујући те резултате са оствареним резултатима на испитима у шк. 2005/2006 и 2006/2007. години (Видети у прилогу ове резултате) изводи се закључак о значајном побољшању успеха студената на испитима. Сасвим сигурно, томе је делом допринела Одлука Наставно-научног већа о увођењу система „пар–непар“, и могућности студената да полагају испит код оног наставника код кога су у целости слушали предавања. Охрабрује и чињеница да је већа стопа пролазности студената на испитима који студирају по Студијском програму основних академских студија, из 2008. године, у односу на студенте који студирају према старим плановима и програмима.

Одбор за квалитет је разматрао податке о успеху студената у студирању и пролазност на испитима и констатовао да успех студената није на задовољавајућем нивоу, иако постоји тренд побољшања, да су узроци таквог стања веома комплексни (режим студија, могућност уписивања године са заосталим испитима, преоптерећеност студената градивом, немотивисаност студената, превисоки критеријум на испиту из појединих предмета и др.) и да је неопходно наставити са редовном анализом стања, пратити тренд успеха студената на испитима и примењивати све мере предвиђене Правилником о квалитету, које обезбеђују објективно оцењивање студената (полагање пред комисијом, полагање путем теста) и примену савремених метода и технике оцењивања студената.

б) SWOT анализа

Предности:

1. Дугогодишње академско наслеђе Факултета
2. Усаглашеност студијских програма са савременим трендовима и са захтевима тржишта рада
3. Нису уочене велике неравномерности у односу ЕСПБ, према оптерећењу студената

Слабости:

1. Недовољна функционална интегрисаност достигнутог теоријског знања са захтевима праксе
2. Недовољна заступљеност праксе у образовном процесу

Могућности:

1. Регионално повезивање високошколских установа у циљу размене искуства у побољшању квалитета студијских програма
2. Већа сарадња са правосуђем и привредом у циљу повећања могућности за извођење практичне наставе
3. Додатно усавршавање младих кадрова у иностранству
4. Успостављање чвршћих веза са Националном службом запошљавања у циљу праћења потреба тржишта

Опасности:

Недостатак финансијских средстава

в) Процена испуњености Стандарда 4 и предлог корективних мера:

На основу анализе студијских програма основних академских и мастер студија на Правном факултету Универзитета у Нишу, извршене према критеријумима утврђеним *Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог степена високог образовања*, може се закључити да студијски програми основних и дипломских академских студија на Правном факултету испуњавају Стандард 4.

Докторске академске студије права на Правном факултету Универзитета у Нишу организују се у складу са Стандардом бр. 4, а на основу Дозволе за рад Министарства просвете Републике Србије, бр. 612-00-01453/2009-04, од 23. 11. 2009. године.

Измењени и допуњени студијски програми основних и дипломских академских студија права резултат су критичког преиспитивања постојећих наставних програма, и израз су настојања да се у пуној мери задовоље стандарди савременог образовања из области права. Приликом њиховог креирања, драгоцен путоказ били су ставови, мишљења, препоруке и сугестије које су поједине категорије испитаника дале, изјашњавајући се о појединим аспектима квалитета студија.

На Правном факултету Универзитета у Нишу, од студијских програма за које је добијена акредитација у претходном периоду, у току је реализација Студијског програма основних академских студија права и Студијског програма докторских академских студија права.

г) Прилози:

1. Одлука Сената Универзитета у Нишу о усвајању студијског програма основних академских студија

2. Одлука Сената Универзитета у Нишу о усвајању студијског програма дипломских академских студија
3. Одлука Сената Универзитета у Нишу о усвајању студијског програма докторских студија
4. Одлука Сената Универзитета у Нишу о изменама и допунама Студијског програма основних академских студија права
5. Одлука Сената Универзитета у Нишу о изменама Студијског програма дипломских академских студија права
6. Статут Факултета
7. Правилник о квалитету
8. Информатор за бруцоше
9. Листа студијских програма које је акредитовао Правни факултет Универзитета у Нишу са укупним бројем уписаних студената шк. 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011. године
10. Обухваћеност сваког студијског програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета појединих студијских програма
11. Одлуке о акредитацији студијских програма
12. Списак интернет адреса страних високошколских установа чији су студијски програми основних академских студија упоредиви са студијским програмом основних академских студија Правног факултета
13. Списак интернет адреса страних високошколских установа чији су студијски програми дипломских академских студија упоредиви са студијским програмом дипломских академских студија Правног факултета
14. Списак интернет адресе страних високошколских установа чији су студијски програми докторских студија упоредиви са студијским програмом докторских студија Правног факултета
15. Потврда Правног факултета Универзитета у Салцбургу о подударности студијских програма
16. Потврда Правног факултета „Јустинијан Први“ Универзитета „Свети Ђирило и Методије“ у Скопљу о подударности студијских програма
17. Потврда Правног факултета Универзитета „Јарослав Мудри“ у Новгороду о подударности студијских програма
18. Потврда Факултета историје и права Универзитета „Неофит Рилски“ у Благоевграду о подударности студијских програма
19. Процент дипломираних студената (у односу на број уписаних) у шк. 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011. години
20. Просечно трајање студија у шк. 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011. години у односу на ранији петогодишњи и десетогодишњи период
21. Студентске анкете
22. Извештај о резултатима анкетања послодаваца, дипломираних студената, наставног и ненаставног особља, са анкетним упитницима
23. Извештај о успеху студената на испитима у шк. 2005/2006 и 2006/2007. години
24. Извештај о успеху студената на испитима у шк. 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011. години

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 5

Статутом Правног факултета и Правилником о квалитету прописана су основна правила, којима се обезбеђује квалитет наставног процеса.

Статутом Факултета предвиђено је да се студије изводе према Плану извођења наставе. Наставно-научно веће, на крају школске године, усваја овај План и њиме утврђује: 1) наставници и сарадници који ће изводити наставу према студијском програму; 2) места извођења наставе, у складу са дозволом за рад; 3) почетак и завршетак, као и временски распоред извођења наставе; 4) облици наставе (предавања, практична настава, семинари, вежбе, консултације, теренски рад, провера знања и др.); 5) начин полагања испита, испитни рокови и мерила испитивања; 6) попис препоручене литературе и 7) остале важне чињенице за уредно извођење наставе.

Правилником о квалитету предвиђено је да се квалитет наставног процеса обезбеђује кроз: доношење и поштовање планова рада на предметима, интерактивност наставе, професионални рад наставника и сарадника, коректан и отворен однос према студентима, разумевање и уважавање потреба студената, поштовање различитих стилова учења и редовно праћење и вредновање рада студената током наставе.

Стандарди квалитета наставног процеса обухватају: 1) *стандарде квалитета планова рада (силабуса)*, 2) *стандарде квалитета наставе*, и 3) *стандарде квалитета оцењивања*.

За све предмете, у оквиру акредитованих студијских програма, осим сумарних силабуса, који чине Књигу предмета, постоје и детаљни планови рада. Увидом у њихову садржину, утврђено је да сваки од силабуса има: назив предмета, статус и профил предмета, бодовну вредност предмета исказану у ЕСПБ, имена, презимена и академска звања свих наставника и сарадника на предмету, време пријема студената, локације кабинета, телефони у кабинетима и e-mail адресе наставника и сарадника, предуслове за упис предмета, кратак опис садржине и структуре предмета, обавезну и допунску литературу, облике наставе, методе рада студената током наставе (предиспитне активности), максимални и минимални број поена које доноси сваки облик предиспитних активности, критеријуми и мерила за оцену успешности студената у предиспитним активностима, као и сразмеру поена стечених предиспитним активностима и на завршном испиту у структури укупне оцене студента на предмету. Облици предиспитних активности студената, које се оцењују, утврђени су тако да њихово испуњење буде у функцији савлађивања наставног предмета и реално могућно. Планови рада садрже план предавања и вежби, са тематским јединицама по недељама (календар).

Силабуси за предмете акредитованих студијских програма са календаром (планом предавања и тематским јединицама по недељама), који су усклађени са потребама и могућностима студената, објављени су на Интернет страници Факултета.

Факултет је, у складу са Правилником о квалитету, усвојио **Правилник о основним и дипломским академским студијама**, којим је предвидео правила о организацији наставе и обавезама наставног особља у наставном процесу. Правилник је доступан на Интернет страници Факултета <http://www.prafak.ni.ac.rs>.

На почетку сваког семестра, у току једне школске године, продекан за наставу израђује план и распоред наставе (предавања и вежби). Од школске 2011/2012. године, настава и на четвртој години студија биће организована на основу акредитованог Студијског програма основних академских студија права. Распоред предавања и вежби израђује се уз претходне консултације са наставницима и сарадницима који ће изводити наставу у том семестру и уз максимално уважавање сугестија Студентског парламента, студента продекана и студентских организација које не чине Студентски парламент.

Распоред предавања и вежби за дати семестар обавезно се објављује на огласној табли Факултета и Интернет страници Факултета. Такође, студенти се на овај начин редовно обавештавају о свим изменама у распореду предавања и вежби.

У поступку за обезбеђење и унапређивање квалитета наставног процеса нарочито спада дужност наставника и сарадника да воде: **Наставни дневник рада** и **Административни дневник рада**. У Наставном дневнику рада, који је јединствен за сваки предмет, води се евиденција о свим студентима (име, презиме и број индекса), њиховим предиспитним активностима, поенима које су на основу сваке предиспитне активности остварили, поенима које су остварили на завршном испиту, као и о коначној оцени. У Административни дневник рада, који се јединствено води за студијски програм, наставници и сарадници уписују податке о: датумима одржавања часова и тематским јединицама које су обрађене. Служба за наставу и студентска питања дужна је да пре почетка наставе сваком наставнику, одговорном за предмет, достави Наставни дневник рада, у који су уписани подаци о студентима који су уписали предмет.

Контрола квалитета наставе обухвата контролу одржавања наставе према плану извођења наставе на студијском програму и плану рада на предмету и контролу квалитета облика, садржине и метода наставе. Служба за наставу и студентска питања периодично током семестра, најмање једном месечно, прати уписивање часова од стране наставника и сарадника. У случају да се часови не уписују, Служба за наставу и студентска питања о томе обавештава продекана за наставу. Продекан за наставу писменим путем упозорава наставника или сарадника који не уписује часове да то убудуће чини. На крају академске године, продекан за наставу о датим упозорењима подноси писмени извештај Одбору за квалитет и Комисији за праћење и унапређивање студирања. У складу са чл. 58. Правилника о квалитету, Служба за наставу и студентска питања, у року од 15 дана од завршетка наставе у семестру, закључује Административни дневник рада и врши контролу одржане наставе тако што упоређује датуме одржане наставе на предмету са Планом извођења наставе на студијском програму и планом рада на предмету. Служба за наставу и студентска питања, у року од седам дана од дана

закључивања Административног дневника рада, доставља шефу катедре извештај о одржаној настави, који садржи и евентуална одступања од плана рада.

Један од метода за праћење квалитета наставе је и анкетање студената о остваривању планова рада, којим се проверава да ли су планови рада реализовани онако како су утврђени. Време анкетања, анализа резултата анкете и начин поступања у случајевима одступања од плана рада на предмету које је веће од 30%, регулисани су Правилником о квалитету. Међу овим мерама је и организована подршка наставницима и сарадницима да кроз одговарајућу едукацију унапреде своје педагошке способности.

Полагање испита на Факултету регулисано је **Правилником о начину полагања и оцењивања на испиту**, који је доступан на Интернет страници Факултета <http://www.prafak.ni.ac.rs>. Овим актом регулисани су испитни термини, пријављивање испита, начин полагања испита, начин оцењивања предиспитних активности и знања студента на испиту, начин формирања коначне оцене, поступање у случају приговора на оцену, услове и поступак полагања испита пред испитном комисијом, стандарди понашања наставника и студената на испиту, начин попуњавања записника о полагању испита и др.

Резултати анкетања студената показали су да, када је реч о распореду часова предавања и вежби, по семестрима, већина анкетираних студената (65,56%) сматра да је он усаглашен са потребама студената, док је распоредом предавања делимично задовољно 25,50% студената, а уопште није задовољно 8,94% студената. За студенте је, према коментарима и предлозима које су изнели, битно: „да предавања почињу касније“, „да се распоред часова усклади са важношћу појединих предмета“ и „да распоред часова не буде управљен према професорима, већ према студентима“

Студенти су високом оценом вредновали квалитет педагошког рада наставника и сарадника. Укупна оцена педагошког рада наставника и сарадника, који су држали наставу у јесењем семестру, шк. 2010/2011. године је 4.52. Анкете показују да се су студенти најзадовољнији односом наставника према студентима (4.72 што је за 0.24 више од просечне оцене 4.48) док су најмање задовољни задацима за решавање и примерима које наставник даје (4.11, што је за 0,39 мање у односу на укупну оцену, 4.48) и постицањем студената на критичко размишљање (4.23 што је за 0.25 мање од просечне оцене 4.48). Студенти су веома задовољни и одговорима на постављена питања као и припремљеношћу наставника за час а мање задовољни доступношћу наставника за консултације и примерима које наставници дају.

Резултати анкете показују да су резултати по годинама прилично уједначени. Најбоље су оцењени наставници са четврте године студија 4.60, затим са треће године 4.55, са прве године 4.52 док су најслабије оцењени наставници са друге године студија 4.29, при чему су ту студенти најмање задовољни задацима за решавање (3.83) и подстицањем на критичко размишљање (3.95)

По мишљењу послодаваца, квалитет образовног процеса на Правном факултету Универзитета у Нишу могао би бити побољшан: уколико се организује адекватна стручна пракса, ако се користе интерактивне наставне методе, уколико се у настави укључе правници практичари, ако се унапреде педагошке способности

наставника и сарадника Факултета и уколико се изврши боља селекција студента, приликом уписа.

Дипломирани правници су, као основне разлоге за незавршавање студија права на време, навели: „недовољан рад и учење“, „неизвесност запошљавања“, „преобимност програма“, „мањак практичне наставе“, „преобимно градиво са непотребним информацијама“, „незаинтересованост професора за рад са студентима“ и „превисоки критеријуми за полагање испита“. По мишљењу дипломираних правника, основне тешкоће са којима су се сусрели током студирања јесу: превише теорије, недовољно ангажовање професора, неадекватни уџбеници и начин полагања појединих испита.

б) SWOT анализа

Предности:

1. Компетентност и искуство наставника и сарадника у образовном раду
2. Примена савремених наставних метода, усклађених са захтевима исхода учења
3. Висока мотивисаност већине наставника и сарадника за унапређивање квалитета наставног процеса
4. Редовна информисаност студената о свим сегментима наставе

Слабости:

1. Део наставног кадра се радије опредељује за екскатедарску наставу, уместо за интерактивну наставу
2. Недовољна стимулација студената за активније учешће у настави
3. Интерактивно учешће студената није равномерно у групама

Могућности:

1. Развијање облика наставе, базиране на савременим технологијама
2. Јачање људских и техничких капацитета, путем масовнијег учешћа на пројекатима

Опасности:

Недостатак финансијских средстава

в) Процена испуњености Стандарда 5 и предлог корективних мера:

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у прилогу може се закључити да је на Правном факултету испуњен Стандард 5.

Факултет ће у наредном периоду обезбедити да се стриктно примењују правила о обезбеђењу квалитета наставе, што подразумева редовно праћење и контролу квалитета, и предузимање корективних мера, у складу са Правилником о квалитету. Одбор за квалитет посебно ће инсистирати на томе да се у Административни дневник рада обавезно уписују подаци о тематским јединицама,

обрађеним на часовима и да се уредније води Наставни дневник рада, како би се стекао прави и потпуни увид у рад студената.

Факултет ће наставити да пружа организовану подршку наставницима и сарадницима ради унапређења њихових педагошких способности, посебно за примену интерактивних облика рада и адекватно праћење рада студената и оцењивање њихових знања и вештина.

г) Прилози:

1. Статут Универзитета
2. Статут Факултета
3. Правилник о квалитету
4. Правилник о основним и дипломским академским студијама
5. Правилник о докторским студијама
6. Правилник о начину полагања и оцењивања на испиту
7. Правилник о самовредновању
8. Извештај о резултатима студентске анкете, са анкетним упитницима
9. Распоред предавања и вежби, по семестрима, у школској 2010/2011. години
10. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 6

Правни факултет Универзитета у Нишу је Одлуком Министарства науке Републике Србије број 021-01-61/5, од 19.02.2007. године, а на основу **Закона о научноистраживачкој делатности**, акредитован, за обављање научно-истраживачке делатности, у области друштвених наука.

Научноистраживачки рад Факултета одвија се у оквиру **Центра за правна и друштвена истраживања**. Рад овог тела регулисан је Статутом и **Правилником о раду Центра за правна и друштвена истраживања**.

Факултет води развојну политику научно-истраживачког и стручног рада и у том циљу: усваја, на годишњем нивоу, Програм научно-истраживачког рада, Програм усавршавања младих научних истраживача, План рада Центра за правна и друштвена истраживања и План рада Центра за публикације. Ови документи усклађени су са стратешким циљем Факултета, као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања.

Научно-истраживачки рад на Факултету обавља се у складу са универзалним принципима добре научне праксе, која подразумева да се научна истраживања спроводе у складу са најновијим научним достигнућима, да се радови других аутора коректно цитирају, да се резултати истраживања презентују на начин који обезбеђује њихову проверу и да се критичност и егзактност, као битне карактеристике научног рада, примењују у свим фазама научно-истраживачког рада. Сви наставници и сарадници дужни су да поштују принципе добре научно-истраживачке праксе, а Факултет је дужан да младе сараднике упозна са принципима добре научне праксе одмах по заснивању радног односа.

Факултет подстиче и стимулише научно-истраживачки и стручни рад и научну продукцију наставника и сарадника: финансијском подршком, ради учешћа на научним или стручним скуповима, у земљи и иностранству, обезбеђивањем литературе, приступом базама података, набавком рачунарске и друге опреме, неопходним дозволама за емпиријска истраживања, информацијама о конкурсима, пружањем помоћи у припреми пројектне документације, формирањем пројектних тимова и др. Центар за правна и друштвена истраживања организују семинаре, курсеве, радионице и друге облике едукације младих научних истраживача у области методологије истраживања.

Факултет објављује резултате индивидуалног и колективног научно-истраживачког и стручног рада, како би их учинио доступним правничкој и широј јавности и на тај начин утицао на развој науке и правне струке. Радови се објављују у редовним и тематским издањима Зборника радова Правног Факултета у Нишу, у

виду посебних публикација. Од 1962. године Факултет континуирано објављује „Зборник радова Правног факултета у Нишу“, научни часопис који на листи категорисаних часописа Министарства науке има категорију М52. Објављивање научних публикација остварује се у оквиру Центра за публикације, чија је делатност уређена **Правилником о раду Центра за публикације**. Издавачки савет Центра, у складу са утврђеним приоритетима Факултета и финансијским могућностима, доноси годишњи **Издавачки план**.

Факултет континуирано прати и вреднује резултате научно-истраживачког и стручног рада наставника и сарадника на основу **Правилника о критеријумима и поступку за систематско праћење и оцењивање обима и квалитета научно-истраживачког рада**.

Наставници и сарадници Факултета дужни су да, на почетку сваке академске године, својој Катедри и Центру за правна и друштвена истраживања поднесу извештај о планираним активностима на пољу научно-истраживачког и стручног рада. Такође, наставници и сарадници дужни су да, на крају сваке академске године, Катедри којој припада и Центру за правна и друштвена истраживања поднесу извештај о реализованом научно-истраживачком и стручном раду. Уз извештај о научном и стручном раду, наставник, односно сарадник, дужан је да поднесе прилоге којима документује свој научни и стручни рад.

За сваког наставника и сарадника Факултета формиран је **научни картон**, у који се уносе подаци о објављеним радовима наставника и сарадника, учешћу на научним скуповима и пројектима, менторском, рецензентском и уређивачком раду, чланству у експертским комисијама и др. Научни картони су саставни део документације Центра за правна и друштвена истраживања и јавно су доступни на Интернет страници Факултета.

Током 51 године континуираног рада Факултет је, самостално или у сарадњи са другим установама у земљи и иностранству, реализовао низ научно-истраживачких пројеката, који су дали значајан допринос развоју правне науке.

Наставници и сарадници Факултета тренутно су укључени у једанаест пројеката.

Факултет реализује самостално два пројекта:

1. *Стварање услова за развој модерног правног и друштвеног система Србије као демократске државе*, Пројекат Института за правна и друштвена истраживања Правног факултета у Универзитета у Нишу, период 2011–2015. године;

2. *Заштита људских и мањинских права у европском правном простору*, (бр. 179046), носилац Пројекта Правни факултет Универзитета у Нишу, који финансира Министарство просвете и науке Републике Србије, период 2011–2014. године.

У сарадњи са другим установама, Факултет реализује шест пројеката, које финансира Министарство просвете и науке Републике Србије:

1. *Традиција, модернизација и национални идентитет у Србији и на Балкану у процесу европских интеграција* (бр. 179074), носилац Пројекта Филозофски факултет Универзитета у Нишу, период 2011–2014. године;

2. *Политички идентитет Србије у регионалном и глобалном контексту* (бр. 179076) носилац Пројекта Факултет политичких наука Универзитета у Београду, период 2011–2014. године;

3. *Одрживост идентитета Срба и националних мањина у пограничним општинама источне и југоисточне Србије* (бр.179013), носилац Пројекта Машински факултет Универзитета у Нишу, период 2011–2014. године;

4. *Развој методологије евидентирања криминалитета као основа ефикасних мера за његово сузбијање и превенцију* (бр. 179044), носилац Пројекта Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду, период 2011–2014. године;

5. *Криминал у Србији: феноменологија, ризици и могућност специјалне интервенције* (бр. 47011), носилац Пројекта Институт за криминолошка и социолошка истраживања у Београду, период 2011–2014. године;

6. *Превентивни, терапијски и етички приступ претклиничким и клиничким истраживањима гена и модулатора редокс ћелијске сигнализације у имунском, инфламаторном и пролиферативном одговору ћелије* (бр. 41018), носилац Пројекта Медицински факултет Универзитета у Нишу, период 2011–2014. године.

Факултет тренутно учествује у једном регионалном *ТЕМПУС мастер пројекту из права интелектуалне својине*, (бр. 144582), носилац Пројекта Правни факултет „Јустинијан први“ у Скопљу, период 2008 и даље.

У оквиру Правне клинике тренутно се реализују два пројекта: *Правна клиника за заштиту женских људских права*, који финансира Министарство спољних послова Краљевине Норвешке, период 01.11.2010–01.11.2013. године и *Правна клиника за борбу против трговине људима*, који финансира Високи комесеријат за избеглице УН, Канцеларија УН за борбу против дроге и криминала и Међународна организација за миграције, период децембар 2010–децембар 2011. године.

На пројекту који финансира Факултет ангажовани су сви наставници и сарадници. Однос наставника и сарадника укључених у остале пројекте, према свим наставницима и сарадницима који раде на Факултету је 88%.

Факултет је у протеклом периоду организовао преко 40 научних скупова, од којих највећи број има карактер научних скупова националног значаја и скупова са међународним учешћем. Радови са ових скупова публиковани су у тематским зборницима радова, што је омогућило дисеминацију научног знања и идеја. Од 1994. године на Факултету се развија општи семинар „Српска цивилистика“, у оквиру кога је одржан низ скупова и семинара посвећених српском грађанском праву. На Факултету се, такође, од 2001. године, организује Сталним семинар о праву Европске уније, а од 2010. године, Семинар посвећен актуелним темама из медицинског права. У досадашњем периоду, на Факултету, организовано је низ стручних семинара и обука намењени правницима практичарима (програми припрема за полагање правосудног испита, испита за стечајне управнике, испита за нотаре и др.).

Наставници Факултета ангажовани су у раду радних група за припрему нацрта закона и као експерти-консултанци у реформским пројектима надлежних министарстава. Наставници Факултета су чланови редакција међународних и националних часописа и ангажовани су на рецензији радова у многобројним часописима.

Правни факултет Универзитета у Нишу остварио је дугогодишњу и успешну сарадњу са високошколским институцијама у иностранству:

1. Правни факултет Универзитета у Киеву;
2. Универзитет „Дружба Народов“, Москва;
3. Правни факултет Универзитета „Св. Климент Охридски“, Софија;
4. Правни факултет у Темишвару;
5. Правни факултет „Јустинијан први“ Универзитета „Св. Кирило и Методије“ у Скопљу;
6. Правни Факултет Универзитета у Бања Луци;
7. Правни факултет Универзитета „Тарас Шевченко“ у Киеву;
8. Правни факултет Универзитета у Салзбургу;
9. Правни факултет „Јарослав Мудри“, Новгород;
10. Правни факултет Универзитета у Марибору;
11. Факултет за државне и европске студије у Подгорици;
12. Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву – Пале.

Сарадња се релизује у областима:

- размене објављених публикација;
- усавршавања наставника и сарадника;
- учешћа у одређеним облицима наставе;
- сарадње студентских асоцијација. пров

б) SWOT анализа

Предности:

1. Укупно 88% наставника и сарадника укључено је у научно-истраживачким пројектима, које финансира Министарство просвете и науке Републике Србије
2. Високе научне компетенције наставника и сарадника
3. Развијена међународна сарадња са сродним институцијама
4. Плодна издавачка делатност Факултета

Слабости:

1. Недовољно учешће наставника и сарадника у међународним пројектима

Могућности:

1. Повећање броја објављених SCI–индексираних радова
2. Активније укључивање у међународне пројекте

Опасности:

Нестабилна политичко-безбедоносна ситуација у земљи и окружењу

в) Процена испуњености Стандарда 6 и предлог корективних мера:

На основу изнетих чињеница о организацији и резултатима научно-истраживачког рада и докумената у прилогу, закључује се да је на Правном факултету Универзитета у Нишу испуњен Стандард 6.

У наредном периоду потребно је унапредити сарадњу са домаћим и страним научно-истраживачким установама ради реализације заједничких пројеката.

Од посебне важности је веће подстицање наставника и сарадника за веће учествовање у конкурсима за међународне пројекте и пружање помоћи у изради пројектне документације.

Потребно је операционализовати рад Центра за перманентно образовање, како би се поспешила реализација програма за перманентно образовање.

Потребно је повећати сопствено финансирање научно-истраживачког рада, пружањем консултантских услуга профитним и непрофитним организацијама.

г) Прилози:

1. Одлука Министарства науке Републике Србије број 021-01-61/5 од 19.02.2007. године о акредитацији Правног факултета као државног факултета у области друштвених наука – право за обављање научноистраживачке делатности.
2. Статут Факултета
3. Правилник о раду Центра за правна и друштвена истраживања
4. Правилник о раду Центра за публикације
5. Правилник о критеријумима и поступку за систематско праћење и оцењивање обима и квалитета научно-истраживачког рада.
6. План рада Центра за правна и друштвена истраживања за 2011. годину, у оквиру Програма рада Факултета за 2011. Годину
7. План рада Центра за публикације за 2011. годину, у оквиру Програма рада Факултета за 2011. годину
8. Програм научноистраживачког рада за 2011. годину, у оквиру Програма рада Факултета за 2011. годину
9. Програм развоја научноистраживачког подмлатка
10. План усавршавања младих научних истраживача за 2011. годину
11. Назив и евиденциони број Научно-истраживачког пројекта, који финансира Министарство просвете и науке, чији је руководилац наставник стално запослен на Правном факултету Универзитета у Нишу
12. Списак наставника и сарадника, запослених на Факултету, учесника у пројектима, које је финансирало Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије, за период 2006–2010. године и које у пројектном циклусу од 2011 до 2014. године финансира Министарство за просвету и науку Републике Србије
13. Табеларни приказ опреме, у власништву Факултета, која се користи за научно-истраживачки рад

14. Збирни преглед научно-истраживачких резултата наставника и сарадника у 2010. години, према критеријумима Министарства за науку
15. Списак објављених докторских дисертација свих кандидата, који су докторирали на Правном факултету Универзитета у Нишу, у периоду од 2006. до 2011. године
16. Списак објављених уџбеника, монографија и осталих публикација, чији су аутори или уредници наставници Правног факултета Универзитета у Нишу (период јануар 2009 – јуни 2011. године)
17. Уговори о сарадњи, које је Правни факултет Универзитета у Нишу до сада закључио са другим институцијама, у земљи и иностранству

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 7

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се поштовањем законских и других прописа о избору наставника и сарадника, који су садржани у Закону о високом образовању Републике Србије, Статуту Универзитета у Нишу, Статуту Правног факултета, **Правилнику о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу и Правилнику о условима, начину и поступку избора у звање сарадника Правног факултета у Нишу**, који су усклађени са Препорукама Националног савета за високо образовање од 4. маја 2007. године.

Подаци о наставницима и сарадницима Факултета доступни су на Интернет страници Факултета, а Књига наставника је саставни део прилога у документацији за акредитацију студијских програма. Број запослених наставника и сарадника (62), у односу на укупан број студената (2753), износи 44,40%. На свим студијским програмима Факултета број ангажованих наставника са пуним радним временом је у складу са чл. 16, ст. 3 Закона о високом образовању. Списак свих наставника и сарадника Факултета, према звањима и статусу, налази се у прилогу овог Стандарда.

Приликом избора кандидата у звање наставника, Факултет посебно вреднује: резултате научног и истраживачког рада кандидата, ангажовање кандидата у развоју наставе и развоју других делатности Факултета, резултате педагошког рада кандидата, резултате постигнуте у обезбеђивању научно-наставног подмлатка, као и повезаност образовног рада наставника са радом на пројектима и радом у другим областима привредног и друштвеног живота.

Факултет наставницима и сарадницима омогућава перманентно научно и стручно усавршавање и напредовање путем: информисања о конкурсима за стипендије, информисања о научним скуповима у организацији образовних и других институција у земљи и иностранству, обезбеђивања литературе, приступа базама података, библиотечким ресурсима на Интернету и другој научној инфраструктури, успостављањем билатералне и мултилатералне сарадње са домаћим и међународним образовним институцијама, у циљу размене наставника и сарадника, припреме и реализације заједничких пројеката и др, одобравања плаћених одсуства ради студијских боравака, специјализација, учешћа на научним

и стручним скуповима у земљи и у иностранству и партиципирања у финансирању научног и стручног усавршавања наставника и сарадника.

Научно и стручно усавршавање наставника и сарадника Факултета финансира се из средстава Факултета, у складу са **Правилником о научном и стручном усавршавању**.

Већина наставника и сарадника Факултета оспособљена је за: примену савремених наставних метода, организовање и управљање наставом како би она максимално одговарала потребама образовања и потребама студената, разумевање и уважавање индивидуалних разлика међу студентима и различитих стилова учења, развијање инструмената за редовно праћење и квалитетно оцењивање рада студената и коришћење савремених информационах технологија и дидактичких средстава у настави. Факултет је до сада више пута организовао обуке за унапређивање педагошких и дидактичко-методолошких компетенција својих наставника и сарадника.

Факултет, преко Одбора за квалитет и његових комисија нарочито прати педагошки рад наставника и сарадника, кроз студентске анкете о педагошком раду наставника и сарадника, као и путем давање мишљења о педагошком раду наставника и сарадника од стране Студентског парламента.

Факултет је својим актима детаљно регулисао начин праћења и вредновања квалитета педагошког рада наставника и сарадника, укључујући и периодичну студентску анкету, и предвидео је корективне мере за обезбеђење задовољавајућег нивоа квалитета. Квалитет педагошког рада наставника и сарадника Факултета је на задовољавајућем нивоу, што потврђују резултати анкетирања студената. Квалитет педагошког рада наставника и сарадника студенти су у шк.2010/2011. години оцењивали помоћу 10 индикатора. Укупна просечна оцена педагошког рада наставника и сарадника који су држали наставу у јесењем семестру јесте 4.52, а укупна просечна оцена педагошког рада наставника и сарадника који су држали наставу у пролећном семестру је, нешто виша, 4.60.

Анкетирање студената, спроведно у јесењем семестру шк. 2010/2011. године показује да су студенти најзадовољнији односом наставника према студентима (4.72 што је за 0.24 више од просечне оцене 4.48) док су најмање задовољни задацима за решавање и примерима које наставник даје (4.11, што је за 0,39 мање у односу на укупну оцену, 4.48) и постицањем студената на критичко размишљање (4.23 што је за 0.25 мање од просечне оцене 4.48). Студенти су веома задовољни и одговорима на постављена питања као и припремљеношћу наставника за час а мање задовољни доступношћу наставника за консултације и примерима које наставници дају.

Резултати анкете показују да су резултати по годинама прилично уједначени. Најбоље су оцењени наставници са четврте године студија 4.60, затим са треће године 4.55, са прве године 4.52 док су најслабије оцењени наставници са друге године студија 4.29, при чему су ту студенти најмање задовољни задацима за решавање (3.83) и подстицањем на критичко размишљање (3.95).

Анкетирање студената, спроведно у пролећном семестру шк. 2010/2011. године показује да се су студенти најзадовољнији одговорима на постављена питања (4.74 што је за 0.19 више од просечне оцене 4.55) док су најмање задовољни задацима за решавање и примерима које наставник даје (4.22, што је за

0,33 мање у односу на укупну оцену, 4.55) и постицањем студената на критичко размишљање (4.28 што је за 0.27 мање од просечне оцене 4.558). Студенти су веома задовољни и припремљеношћу наставника за час и тиме што се настава одржава на време а мање задовољни подстицајем за активно учење. Резултати анкете показују да су резултати по годинама прилично уједначени. Најбоље су оцењени наставници са треће године студија 4.69, затим са четврте године 4.65, са прве године 4.58 док су најслабије оцењени наставници са друге године студија 4.42, при чему су ту студенти најмање задовољни задацима за решавање (4.04) и подстицањем на критичко размишљање (4.04).

б) SWOT анализа

Предности:

1. Компетентност и искуство наставника и сарадника у образовном раду
2. Висок ниво свести наставног особља о одговорности за сопствени развој и развој друштвене заједнице
3. Високе научне компетенције наставника и сарадника Факултета
4. Висока мотивисаност већине наставника и сарадника за унапређивање квалитета студијских програма, наставног процеса и услова рада

Слабости:

1. Недовољан број наставника и сарадника
2. Пасивност и суздржаност једног броја наставника и сарадника према променама у образовању
3. Неповољна старосна структура наставног кадра
4. Радна недисциплина једног броја наставника и сарадника
5. Недовољна повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди

Могућности:

1. Регионално повезивање високошколских установа у циљу размене наставника и ради побољшања квалитета наставе
2. Запошљавање младих сарадника
3. Усавршавање младих сарадника у иностранству

Опасности:

Немогућност запошљавања квалитетног младог кадра

в) Процена испуњености Стандарда 7 и предлог корективних мера:

Правни факултет Универзитета у Нишу испуњава Стандард 7.

Приликом избора наставника и сарадника у одговарајућа звања, Факултет се строго придржава прописаних процедура и критеријума, путем којих оцењује научно-истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника. Кроз усвојени Програм развоја научно-истраживачког подмлатка, Факултет, такође,

спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог професионалног напредовања.

У наредном периоду, Факултет ће нарочиту пажњу посветити промовисању научних резултата наставника и сарадника у научној и стручној јавности.

г) Прилози:

1. Статут Универзитета у Нишу
2. Статут Факултета
3. Правилник о квалитету
4. Правилник о условима, начину и поступку избора у звање наставника Правног факултета у Нишу
5. Правилник о условима, начину и поступку избора у звање сарадника Правног факултета у Нишу
6. Правилник о научном и стручном усавршавању
7. Књига наставника
8. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника на Правном факултету Универзитета у Нишу
9. Извештај о резултатима студентске анкете, са анкетним упитницима

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 8

Упис студената на Правни факултет Универзитета у Нишу обавља се према **Правилнику о упису студената на студијске програме Универзитета у Нишу.**

Број студената, који уписују Правни факултет Универзитета у Нишу усклађен је са кадровским, просторним и техничким могућностима, и наведен је у дозволи за рад, коју је издало Министарство просвете Републике Србије.

Квалитет студената обезбеђује се тиме што се путем конкурса, према унапред утврђеним и јавно објављеним критеријумима, врши селекција пријављених средњошколаца, што обезбеђује упис кандидата, за које је утврђено да су својим успехом у средњој школи и бројем освојених поена стекли довољан квантум знања за успешно укључивање у процес наставе на Факултету. (Видети текст Конкурса за упис у прву годину основних студија за шк. 2011/2012. <http://www.prafak.ni.ac.rs>.)

Факултет редовно издаје **Информатор за бруцоше**, који садржи све потребне информације о упису на Факултет и огледне тестове за пријемни испит. Информатор се објављује и на Интернет страници Факултета. За пријављене кандидате Факултет организује припремну наставу из Српског језика и Историје.

Факултет издаје **Водич за студенте**, који садржи информације о студијском програму, режиму студија, правима и обавезама студената и сл. Издавањем ових публикација и објављивањем информација на Интернет страници Факултета, Факултет обезбеђује да сви студенти буду информисани о свим питањима везаним за студије, као и о организацији и раду Факултета и његових органа и служби, систему обезбеђења квалитета, резултатима самовредновања и др.

На сајту Правног факултета Универзитета у Нишу постоји **Студентски портал**, који омогућава студентима, свих нивоа студија, или другим заинтересованим лицима, доступност информација о настави, испитима, одлукама стручним тела Факултета, итд.

Факултет обезбеђује равноправност и једнаке могућности студентима и забрањује и спречава сваки вид дискриминације, по било ком основу (раса, боја

коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем и др.). Студенти са инвалидитетом у пуној мери су укључени у све облике наставног рада и студентског организовања. Томе је допринело и постављање специјалне „рампе“, на улазу у зграду Факултета.

У време када пишемо овај део Извештаја о самовредновању (април – мај 2011. године), на Правном факултету Универзитета у Нишу, на основним студијама права, према старим наставним плановима и програмима, студира укупно 1317 студената, према акредитованом Студијском програму основних академских студија, из 2008. године студира 1436 студената. На докторским академским студијама студира укупно 62 доктораната.

На Правном факултету Универзитета у Нишу, од његовог оснивања до маја 2011. године дипломирало је укупно 5978 студената. Звање магистра правних наука стекао је укупно 121 магистрант, а звање доктора правних наука 58 доктораната.

Прва генерација студената који студирају према одредбама Болоњске декларације уписана је Правни факултет Универзитета у Нишу 2008/2009. године. У прилогу овог Стандарда налази се број уписаних студената у шк. 2008/2009, 2009/2010. и 2010/2011. години.

Статутом и, ближе, Правилником о начину полагања и оцењивања на испиту Факултета предвиђено је да се рад студента у савлађивању појединог предмета континуирано прати током наставе и изражава у поенима. У силабусима је утврђена сразмера поена, стечених у испуњавању предиспитних обавеза и на испиту, при чему је од укупног броја поена, најмање 30, а највише 70 поена предвиђено за активности и провере знања у току семестра (предиспитне обавезе). Статутом Факултета предвиђено је да на испит може изаћи студент који је задовољио све прописане предиспитне обавезе. С обзиром да су студијски програми из области права, што подразумева развијање способности студената за усмено излагање, предвиђено је да се испити, по правилу, полагају усмено.

Факултет је предвидео правила о полагању испита, која обезбеђују пуну објективност у оцењивању. Статутом, Правилником о квалитету и Правилником о начину полагања и оцењивања на испиту предвиђена су правила о јавности испита, правила о полагању испита пред испитном комисијом и путем теста, као и правила о поступању поводом приговора студента на оцену. Декан Факултета, суочен са нижим степеном пролазности на испитима из појединих предмета, донео је посебну Одлуку (бр. 01-3777, од 28.12.2010. године), којом је доследно примењен принцип парног и непарног броја индекса, који спречава да студент један испит полаже, у два испитна рока заредом, код једног истог наставника (на предметима где су два наставника) и могућност да студент може изабрати, као испитивача, оног наставника код кога је у целости слушао предавања. Резултати полагања испита, у испитним роковима који су уследили после усвајања ове Одлуке показују да су њена решења добре корективне мере којима се спречава низак ниво пролазности на појединим испитима. Овом одлуком, такође, смањен је број исписивања студената са Факултета.

Факултет је обезбедио систематско праћење и проверу пролазности студената, по предметима, програмима, годинама студија. Контрола квалитета поступка оцењивања остварује се: контролом наставних Дневника рада и

вредновањем оцењивања, путем анонимног анкетирања студената. Контрола резултата оцењивања врши се на основу извештаја о резултатима оцењивања студената, који припрема Служба за наставу и студентска питања. На седницама Одбора за квалитет, Наставно-научног већа и катедара редовно се дискутује о успеху студената и предузимају се мере за унапређење квалитета оцењивања.

Компарирајући резултате студената на испитима, остварене на првој години основних студија, у школској 2007/2008. години, који студирају према старим правилима и резултате студената на испитима, на првој години основних академских студија, који студирају према правилима Болоњске декларације, може се сагледати, с тог аспекта, квалитет студирања. Наиме, од уписаних 664 студената, на Правном факултету у Нишу, у школској 2007/2008. години, који студирају према старом студијском програму, њих 46 уписало је другу годину студија, са свим положеним испитима, а њих 404, уписало је другу годину студија, са заосталим предметима. Од укупно 554 студената, генерације 2008/2009. године, који студирају према правилима Болоњске декларације, 31 студент успео је да упише другу годину студија са свим положеним испитима, а њих 309, уписало је другу годину студија са потребним бројем бодова, који се траже за студенте на буџету, односно за студенте, који сами финансирају своје студије.

Факултет је обезбедио да студенти у пуној мери остваре право на самоорганизовање и учешће у одлучивању. На Правном факултету Универзитета у Нишу данас активно делују пет студентских организација: Савез студената Правног факултета; ELSA; Клуб студената; Унија студената и Студентска асоцијација Правног факултета.

Факултет пружа помоћ и подршку раду Студентског парламента и студентских организација кроз обезбеђивање адекватног простора и опреме, финансирањем едукативних, културних, спортских и осталих студентских активности, пројеката и манифестација. Три најбројније студентске организације, Савез студената права, ELSA и Клуб студената, као и Студентски парламент, имају своје посебне, савремено опремљене просторије. Студентима је на располагању Клуб студената, укупне површине 136 квм, који је отворен током целог дана и у вечерњим часовима. Клуб је место промовисања уметничког, музичког, књижевног, научно-истраживачког и других облика рада студената. Програм рада Студентског клуба утврђује се на месечном нивоу и у његовом креирању учествују све студентске организације и Студентски културни центар Универзитета у Нишу.

Представници Студентског парламента активно учествују у раду органа и стручних тела Факултета: у Савету, Наставно-научном већу, Одбору за квалитет, Комисији за праћење и унапређење студирања и у Комисији за односе са студентима. Студенти активно учествују у културним и спортским акцијама и манифестацијама које организују Академско културно уметничко друштво СКЦ-а Универзитета у Нишу и универзитетске организације. Од 2004. године, студенти редовно учествују на Moot Court такмичењима из области Хуманитарног права, на којима су увек остваривали завидан пласман. Једна од редовних активности студената је њихово учешће на Правнијади, годишњем такмичењу студената права у знању и спорту.

Студенти показују велико интересовање за рад Правне клинике, у којој под надзором професора и адвоката, пружају бесплатну правну помоћ грађанима. На тај начин они значајно доприносе и друштвеној заједници.

б) SWOT анализа

Предности:

1. Велика заинтересованост кандидата за упис на Факултет
2. Велики број студената
3. Студенти, који су у стању да јасно артикулишу своје захтева за побољшање наставе и услова рада

Слабости:

1. Недовољан рад на планирању и развоју каријере студената
2. Низак ниво мобилности студената
3. Пасивност студената у наставном процесу

Могућности:

1. Увођење додатних параметара, приликом уписа кандидата на Факултета, као што је психолошки профил или полагање, по избору кандидата, два предмета од више понуђених предмета
2. Побољшање ефикасности студирања
3. Повећање степена мобилности студената на међународном нивоу

Опасности:

Утицај политичких прилика и неповољне привредне ситуације у земљи на квалитет студирања и стандард студената

в) Процена испуњености Стандарда 8 и предлог корективних мера:

Правни факултет Универзитета у Нишу испуњава Стандард 8.

Будући да прва генерација студената који студирају према акредитованом Студијском програму основних академских студија редовно уписује четврту годину студија школске 2011/2012. године, не можемо говорити о коначним резултатима студирања. На основу Дневника рада, који се води за сваки предмет понаособ може се закључити да је редовност долазака студената на предавањима и вежбама (шк. 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011. године) повећана у односу на претходне генерације студената, који студирају по старим наставним плановима и програмима.

Факултет чини потребне напоре, предузимањем одређених корективних мера, да пролазност на поједним испитима повећа.

Факултет ће и даље настојати да прикупља податке о нивоу стручних компетенција дипломираних правника - приправника, што ће омогућити да се

благовремено утврди која знања и вештине студијски програм не развија у довољној мери и коју врсту интервенција треба предузимати.

Прилози:

1. Текст конкурса за упис на основне студије за шк. 2011/2012. године
2. Правилник о упису студената на студијске програме Универзитета у Нишу
3. Статут Факултета
4. Правилник о квалитету
5. Правилник о начину полагања и оцењивања на испиту
6. Одлука Декана Факултета, бр. 01-3777, од 28.12.2010. године
7. Информатор за бруцоше
8. Дневник рада
9. Извештај о резултатима студентске анкете
10. Извештај о успеху студената на испитима у шк. 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011. години (закључно са јунским испитним роком)

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућег подзаконског акта.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 9

Правни факултет Универзитета у Нишу студентима обезбеђује уџбенике и другу литературу, неопходну за савладавање градива, у потребној колични и на време. За сваки предмет, у оквиру студијских програма, почетком сваке школске године, Наставно-научно веће Факултета одређује обавезну и допунску литературу. Ти подаци су свим студентима доступни преко сајта Факултета.

Највећи део литературе Факултет обезбеђује издавањем уџбеника и другог наставног и испитног материјала. Богата издавачка делатност Факултета ближе је регулисана **Правилником о издавачкој делатности**. Послове издавања уџбеника обавља Центар за публикације, као део Научно-истраживачке јединице, чија су овлашћења и надлежности регулисане Статутом Факултета. Од извршене акредитације, па закључно са јуном 2011. године, Факултет је објавио 14 уџбеника и 28 других учила.

Уџбеници и друга литература продају се у Књижари Факултета.

Факултет обезбеђује квалитет литературе доследном применом правила о рецензирању уџбеника и правила о садржини, структури, стилу и обиму уџбеника приликом усвајања планова рада, као и контролом квалитета уџбеника, путем анкетирања студената. Правила којима се обезбеђује квалитет уџбеника садржана су у Правилнику о уџбеницима и у Правилнику о квалитету. Правилником о квалитету утврђене су мере за побољшање квалитета уџбеника, укључујући и меру повлачења уџбеника и одређивања другог уџбеника као обавезне литературе.

Факултет је обезбедио студентима Библиотеку са фондом од **85.000** библиографских јединица. Факултет располаже са укупно 531 наслова стручних часописа, од чега је 312 на српском језику, а 219 на страним језицима. У 2010. години Факултет је набавио, по основу претплате и међубиблиотечке размене и поклона, 67 наслова домаћих и 50 наслова страних часописа из области права и других друштвено-хуманистичких наука, као и 641 наслова књига или 897 књига. Факултет располаже са **30.086** научних књига и уџбеника. Библиотека представља важну научно-истраживачку јединицу, и од користи је не само наставницима,

сарадницима и студентима нашег Факултета, него и правницима и стручњацима из других установа у граду и региону. Библиотека врши размену са универзитетским и факултетским библиотекама у Србији и региону, што доприноси богатству и разноврсности библиотечког фонда.

У саставу Библиотеке су и две читаонице: читаоница, намењена студентима основних и мастер студија, корисне површине 230 квадратних метара, са 110 места, и читаоница, намењена студентима докторских студија, корисне површине 40,94 квм, са 6 места за наставнике и 1 местом за студенте докторских студија.

За претраживање библиотечког фонда, претраживање базе правних прописа и приступ Интернету студентима су на располагању један рачунар у просторијама Библиотеке, 19 рачунара у Рачунарској учионици, на петом спрату, и 10 рачунара у Рачунарско-информационом центру Факултета.

Читаонице раде сваког радног дана од 8 до 20 часова, а суботом од 8 до 18 часова. Исто радно време има и позајмно одељење, које се налази уз Читаоницу, што обезбеђује целодневни приступ библиотечком фонду.

Обрада библиотечког материјала се врши по међународним библиографским стандардима (ISBD). Библиотека је новембра 2008. године постала пуноправни члан система КОBISS, који представља организациони модел повезивања библиотека у библиотечки-информациони систем са узајамном каталогизацијом, библиографско-каталошком базом података, локалним базама података библиотека учесница, базом података о библиотекама и бројним другим функцијама. Унос записа започет је марта 2009. године, чиме је завршен рад са дотадашњим базама података TENAX, STIPO, LEGO и FORAS. Сви унети подаци видљиви су у узајамној библиографско-каталошкој бази података КОBISS/ОРАК и могуће их је on line претражити.

Правила о коришћењу библиотечког фонда садржана су у **Правилнику о коришћењу Библиотеке** („Билтен Правног факултета у Нишу“ бр. 105/2007).

Набавну политику води Библиотечки одбор Факултета, који чине представници катедара. Одбор систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда и стара се да сви предмети буду покривени одговарајућом литературом.

Библиотека издаје „Билтен приновљених књига“, који излази два пута годишње у електронском облику и израђује:

- „Библиографију наставника и сарадника Факултета“, која се може претражити на Интернет страници Факултета;
- „Библиографију монографских и серијских публикација објављених на Правном факултету“, која редовно излази у Зборнику радова Правног факултета у Нишу и
- „Библиографију одбрањених магистарских теза и докторских дисертација“, која се може претражити на Интернет страници Факултета.

У Библиотеци је запослено пет особа, од којих је један библиотекар са звањем виши библиотекар, један библиотекар, два виша књижничара и један књижничар са дугогодишњим искуством, тако да су врста и ниво њихове стручне спреме усклађени са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга. Запослени у Библиотеци су компетентни и мотивисани за рад са студентима, и спремни да студентима пруже помоћ у проналажењу литературе и

претраживању база података. За студентске жалбе на рад библиотечког особља и предлоге за унапређење рада обезбеђене су посебне кутије, које се налазе у фоајеу Читаонице.

Просторије, намењене за смештај библиотечког фонда, налазе се у приземљу зграде и опремљене су према савременим стандардима. Студентске читаонице и Позајмно одељење су на другом спрату и студентима и наставном особљу пружају адекватне услове за рад.

Један део рачунарске и комуникационе опреме (скенери, штампачи и др.) студентима је доступан, у Рачунарско-информационом центру, на првом спрату, а други, већи део у Рачунарској учионици, на петом спрату Факултета. Све студентске организације имају рачунарску опрему и имају приступ Интернету.

У Рачунарско-информационом центру запослена су два дипломирана инжењера електротехнике, који одржавају опрему, старају се о локалној мрежи и www презентацији Факултета. У зависности од интересовања студената, у Рачунарско-информационом центру организују се обуке за рад на рачунару, за коришћење правних и осталих база података и др.

Коришћење рачунарске опреме регулисано је **Правилником о организацији и раду Рачунарског центра.**

Амфитеатар и све учионице опремљени су неопходним аудио-визуелним средствима за извођење савремене наставе, а на свим рачунарима користе се лиценцирани рачунарски програми. Рачунарска и комуникациона инфраструктура и опрема редовно се одржавају и осавремењавају. Факултет обезбеђује несметано функционисање локалне рачунарске мреже, као дела академске мреже Србије, која повезује све рачунаре дате на коришћење наставницима, сарадницима, службама Факултета и студентским организацијама.

Контрола рада Библиотеке и Рачунарско-информационог центра остварује се подношењем и разматрањем годишњих извештаја, као и студентском анкетом.

Анализа резултата анкета студената, показује да су они, као корисници Библиотеке, у претежном делу задовољни условима рада у читаоници, доступношћу литературе, радним временом библиотеке и радом њеног особља. Резултати анкете показују да је већина студената (72,28%) задовољно радним временом Библиотеке и литературом коју она може студентима понудити. Своје незадовољство радом Библиотеке исказала су 6,93% студената, док је делимично задовољно 20,79% студената. Студенти, у делу посвећеном коментарима, предлажу да им се омогући да у дужем временском периоду задржавају позајмљене књиге из Библиотеке и да се обезбеди већи број примерака потребне литературе за припрему предиспитних обавеза и полагање испита. Студенти су, такође, позитивно оценили и степен доступности рачунара и Интернета и изразили задовољство радом особља.

б)SWOT анализа

Предности:

1. Богат библиотечки фонд
2. Дуга издавачка традиција Факултета
3. Добра библиотечка размена

4. Добри информатички ресурси

Слабости:

1. Неквалитетна климатизација у Библиотеци
2. Непотпуна софтверска подршка

Могућности:

1. Повећање и проширивање библиотечног фонда
2. Осавремењавање информатичких ресурса
3. Побољшање приступа електронским библиотекама

Опасности:

Недостатак финансијских средстава

в) Процена испуњености Стандарда 9 и предлог корективних мера:

Правни факултет у Нишу испуњава Стандард 9.

Факултет ће, у складу са финансијским могућностима, улагати у библиотечки фонд, нарочито инострану литературу, и осавремењавати рачунарску и комуникациону опрему.

Факултет ће повећати број образовних и других установа и организација са којима врши размену публикација, како би библиотечки фонд био што богатији.

Факултет ће мотивисати наставнике да припреме што више едукативног материјала у електронском облику (видео-презентације, модели тестова, задаци за решавање, изводи из књига и сл.) и учине их доступним студентима преко сајта Факултета.

Факултет ће омогућити студентима да заврше напредне обуке за коришћење одговарајућих програмских пакета (ACCESS, EXEL и сл.).

г) Прилози:

1. Статут Факултета
2. Правилник о квалитету
3. Правилник о уџбеницима
4. Правилник о коришћењу библиотеке
5. Попис библиографских јединица - извод из књиге инвентара
6. Правилник о организацији и раду Рачунског центра
7. Правилник о издавачкој делатности
8. Билтен приновљених књига
9. Извештај о резултатима студентске анкете, са анкетним упитником
10. Списак објављених уџбеника и монографија, чији су аутори наставници Правног факултета Универзитета у Нишу, период јануар 2009 – јуни 2011. године.
11. Попис информатичких ресурса

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 10

Правни факултет Универзитета у Нишу је својим општим актима, у складу са законом, установио органе управљања и пословођења, као и стручне органе, и детаљно је регулисао њихову надлежност и одговорност у организацији и управљању Факултетом. На основу Статута Факултета, орган управљања је Савет, орган пословођења је декан, а стручни органи Факултета су: Наставно-научно веће, Веће у одговарајућем саставу, Научно веће Центра за правна и друштвена истраживања и Одбор за перманентно образовање. Остваривање права и заштита интереса студената у надлежности је Студентског парламента, чији је рад регулисан Статутом Студентског парламента, као и студента-продекана.

Организациону структуру Факултета чине четири јединице: Наставно-научна јединица, Научно-истраживачка јединица, Јединица за квалитет и Секретаријат Факултета. Наставно-научну јединицу чини, седам катедара, Центар за перманентно образовање и Правна клиника. Научно-истраживачку јединицу чине: Центар за правна и друштвена истраживања, Центар за публикације, Библиотека и Рачунарско-информациони центар. Субјекти обезбеђења квалитета, у оквиру Јединице за квалитет, су Одбор за квалитет, две сталне и повремене комисије и радна тела која се образују према потреби. Послови Секретаријата Факултета груписани су у три службе: Служба за опште послове, Служба за наставу и студентска питања и Служба за материјално-финансијске послове.

Правилником о систематизацији радних места дефинисана су сва радна места на Факултету и описан је круг дужности и одговорности за свако радно место. **Правилником о Књизи упутстава о раду Секретаријата** утврђени су поступци и процедуре за рад запослених у одговарајућој служби, као и обрасци које свака служба користи у свом раду.

Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се Правилником о раду, у складу са Законом о раду и Колективним уговором, и доступни су јавности. Код заснивања радног односа са

ненаставним радницима, Факултет је утврдио прецизне критеријуме за избор. Ради пријема најквалитетнијих кадрова, Факултет објављује оглас или јавни позив, а за спровођење процеса избора кандидата пријављених на оглас, односно на јавни позив, формира се комисија. По закључивању уговора о раду, запослени се уводи у посао. Сваки запослени на Факултету има свој персонални досије, у који се уписују подаци о квалификацијама и компетенцијама запосленог, о напредовању, евентуалним дисциплинским мерама и др.

Факултет је обезбедио редовно и систематско праћење, контролу и оцењивање рада органа пословођења, шефова служби и ненаставних радника, при чему је посебна пажња посвећена праћењу и оцењивању њиховог односа према студентима и мотивације у раду са студентима.

Контролу квалитета рада ненаставних радника врше секретар и шефови служби. Правила о мерама за побољшање квалитета, укључујући и дисциплинске мере, садржана су у Правилнику о раду и у уговорима о раду и доследно се примењују.

Факултет, применом одговарајућих мера (повећани коефицијент варијабилних примања, награда „Најбољи радник у служби“ и сл.) подстиче ненаставно особље на усвајање и развијање културе квалитета, на посвећеност раду и максимално залагање на послу до степена изврности, на развијање професионалног односа према корисницима услуга и др. Предвиђене су, такође, и корективне мере за отклањање узрока неквалитетног рада запослених у службама (надзор над радом запосленог, мере због повреде радне дужности и радне дисциплине и сл.), као и начин њихове примене.

Деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и јавног мњења.

Резултати последњег анкетирања студената показали су да су студенти углавном задовољни радом факултетских служби. Они су најзадовољнији радом Библиотеке и Рачунарско-информационог центра, а најмање су задовољни радом Службе за наставу и студентска питања, чије радно време сматрају неадекватним и имају извесне замерке у погледу односа запослених у овој служби према студентима. На основу резултата анкете наставника и сарадника, може се закључити да су наставници задовољни ненаставном подршком коју им пружају стручне службе. Према оценама које су у анкетирању дали ненаставни радници, они су веома задовољни како својим радом, тако и радом службе у којој раде, затим, радним временом, међуљудским односима у служби, одговорношћу и радном дисциплином запослених у служби. У вредновању руковођења, радног окружења и радне перспективе, ненаставни радници су добро оценили рад руководиоца службе (квалитет наредби и инструкција, помоћ и подршку руководиоца службе и правичност у оптерећењу запослених у служби), што указује на квалитет и успешност рада у службама. Запослени у службама оценили су задовољавајућим и непосредно радно окружење и радну атмосферу у којој они обављају послове, с тим што су у извесној мери незадовољни организацијом рада. Наиме, ненаставно особље сматра да нису сви запослени правично оптерећени у службама, да нема довољно мотивације за веће залагање на послу и да нема пуно могућности за напредовање у послу.

Број ненаставних радника, степен њихове стручности у складу су са стандардима за акредитацију. Ненаставно особље Факултета квалификовано је и компетентно и својим радом успешно пружа подршку квалитетној реализацији студијских програма и обављању научно-истраживачке и осталих делатности Факултета.

Факултет перманентно осавремењава процес рада у службама, увођењем нових информационих технологија и процедура, што изискује стално усавршавање и образовање управљачког и ненаставног особља.

б) SWOT анализа

Предности:

1. Статутом Факултета јасно су дефинисане надлежности органа управљања, органа пословођења и стручних органа
2. Статутом Факултета дефинисана је организациона структура Факултета
3. Квалитет управљања Факултетом се редовно вреднује
4. Спроводи се анкете о квалитету рада стручних служби и ненаставне подршке и предузимају се мере за унапређивање квалитета

Слабости:

1. Неконтинуирано усавршавање ненаставног особља
2. Неспровођење анкетирања студената, наставног и ненаставног особља о квалитету управљања Факултетом
3. Недостатак софтвера за ефикаснију обраду података
4. Радна недисциплина поједних ненаставних радника

Могућности:

1. Едукација ненаставних радника, ради остваривања бољег контакта са студентима
2. Успостављање система за усавршавање ненаставних радника, кроз сарадњу са институцијама у региону и Европској унији
3. Израда софтвера за квалитетнији и ефикаснији рад Студентске службе

Опасности:

Недостатак мотивације ненаставних радника, због недостатка финансијских средстава

в) Процена испуњености Стандарда 10 и предлог корективних мера:

Правни факултет, највећим делом, испуњава Стандард 10.

Управа Факултета мора у предстојећем периоду унапређивати промотивно-маркетиншке активности, због велике конкуренције сродних факултета у образовном процесу.

Факултет ће и даље наставити да побољшава услове рада ненаставних радника обезбеђивањем адекватног простора, набавком савремених средстава за рад и побољшањем техничких услова рада.

Потребно је појачати надзор над радом запослених у службама и доследно примењивати мере због повреде радних обавеза.

У наредном периоду, потребно је почети са анкетама наставника и сарадника и студената о квалитету управљања Факултетом.

г) Прилози:

1. Статут Факултета
2. Правилник о квалитету
3. Правилник о систематизацији радних места
4. Правилник о књижи упутстава о раду Секретаријата
5. Списак ненаставних радника, стално запослених на Правном факултету Универзитета у Нишу, у оквиру одговарајућих организационих јединица
6. Шематска организациона структура Правног факултета Универзитета у Нишу
7. Извештај о резултатима студентске анкете, са анкетним упитником
8. Извештај о резултатима анкета послодаваца, дипломираних студената, наставног и ненаставног особља, са анкетним упитницима

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 11

Правни факултет Универзитета у Нишу за обављање наставне и научно-истраживачке делатности користи укупно **8.509,383 квм** корисне површине, и то:

Амфитеатар површине 381,50 квм са 480 места,

8 учионица укупне површине 718,29 квм, са 828 места,

48 функционално опремљених кабинета, укупне површине од 897,50 квм,

Библиотека – Позајмно одељење, укупне површине од 22,38 квм,

Читаоница за студенте основних и мастер академских студија, укупне површине 240,40 квм, са 110 места и

Читаоница за студенте докторских студија, укупне површине 40,94 квм, са 7 места, Рачунско-информациони центар, укупне површине 68,11 квм, са 11 места

Рачунарска учионица, укупне површине 53,47 квм, са 21 местом,

Две сале-суднице на 2-ом и 5-ом спрату, укупне површине 98,53 квм, са 65 места,

Правна клиника, са огледном адвокатском канцеларијом, укупне површине 77,82 квм са 19 места,

Студентски клуб, укупне површине 268,00 квм, са 136 места,

Три просторије за рад студентских организација и Студентског парламента, укупне површине 56,76 квм, са 40 места,

20 просторија за рад факултетских служби, укупне површине 527,9 квм, са 33 места.

Факултет располаже са паркинг простором, капацитета 50 паркинг места, која дели са Економским факултетом у Нишу.

Расположиви простор, по студенту, узимајући у обзир студенте који студирају према акредитованим студијским програмима (укупно студената 1436) износи **5,93 квм**. Уколико се, пак, расположиви простор рачуна, узимајући у обзир и студенте који студирају по старим наставним плановима и програмима (укупно 2753 студената), онда је тај однос **3,098 квм** по студенту.

Иако Факултет задовољава стандарде квалитета у погледу простора, који су дефинисани правилима о акредитацији, постоји потреба да се просторни капацитети повећају. То долази до изражаја нарочито у време када се, истовремено са наставом, организују и испити. Да би се процес наставе несметано одвијао, потребно је да се прошире просторни капацитети Факултета, а једна од могућности је и уступање на коришћење просторија које се налазе у источном делу зграде, а на којима право коришћења припада ЖТП-у Београд. Иначе, Правни факултет је, заједно са Економским факултетом у Нишу, такав захтев упутио надлежним органима још 2003. године и овај захтев стално обнавља, очекујући повољан исход.

Детаљна спецификација простора дата је у **Прегледу простора**.

За разлику од 2008. године када је Факултет располагао са укупно 142 рачунара, 15 лап-топова, 60 штампача, шест видео пројектора и три скенера, у 2011. години Факултет има: 108 десктоп-рачунара, 53 лаптоп-рачунара, 83 штампача, 10 видео пројектора, два скенера и осталу пратећу опрему. Факултет располаже са укупно шест сервера.

Детаљна спецификација опреме садржана је у **Инвентару опреме**.

Факултет води одговарајућу набавну и финансијску политику како би обезбедио услове за квалитетно извођење наставе и задовољио потребу запослених и студената за савременим информатичким средствима, имајући у виду њихов број.

Факултет је студентима обезбедио две учионице, опремљене савременим техничким и осталим уређајима, који студентима омогућавају рад на рачунарима, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала. Укупно 29 рачунара намењено је искључиво студентима. У Рачунарско-информационом центру, који се налази на првом спрату Факултета, студенти могу користити укупно 10 рачунара, са пратећом опремом. У Рачунарској учионици, на петом спрату Факултета, студентима су на располагању 19 рачунара, са пратећом опремом. На тај начин, студентима је обезбеђен неометан приступ свим информацијама у погледу студија, које се редовно објављују на Интернет страници Факултета. Студентима је, такође, доступан Интернет, правне и библиографске базе Факултета и наставни материјали у електронском облику.

Сваки наставник и сарадник добио је на коришћење компјутер, одговарајуће конфигурације. Службе су опремљене одговарајућим техничким средствима и компјутерском опремом и у раду користе адекватне софтвере. Сви запослени на Факултету имају приступ различитим информацијама у електронском облику и информативним технологијама, које користе у сврху професионалног усавршавања.

Квалитет простора и опреме обезбеђује се: праћењем и усклађивањем просторних капацитета и опреме са потребама наставног процеса, имајући у виду број студената и стандарде предвиђене правилима о акредитацији, контролом квалитета простора и опреме путем анкетања студената и запослених, доследном применом законских правила и утврђених процедура набавке ствари, опреме и потрошног материјала и предузимањем корективних мера у случају пропуста у раду, праћењем и контролом квалитета рада на одржавању опреме и хигијене, и предузимањем корективних мера у циљу ефикаснијег обављања послова на одржавању опреме.

Анкетирање студената и ненаставних радника показало је да су они углавном задовољни квалитетом простора и опреме, изражавајући истовремено и захтев да квалитет ових ресурса буде још бољи.

б) SWOT анализа

Предности:

1. Добра опремљеност учионица, читаонице, Рачунарско-информационог центра, Правне клинике, сале-суднице и осталог пословног простора
2. Квалитетније обављање наставе, због увођења савремене технологије
3. Континуирано осавремењивање информатичких ресурса

Слабости:

1. Недостатак пословног простора, у циљу квалитетније организације наставе и испитних рокова
2. Неадекватно функционисање санитарног чвора
3. Лоша изолација, због дотрајалности прозорске столарије

Могућности:

1. Проширивање пословног простора и уступање на коришћење просторија које се налазе у источном делу зграде, а на којима право коришћења припада ЖТП-у Београд.
2. Адаптација санитарног чвора
3. Инсталација климатизације у Амфитеатру Факултета, уз финансијску помоћ Министарства просвете
4. Замена прозорске столарије и прозорских стакала, уз финансијску помоћ Министарства просвете

Опасности:

1. Недостатак финансијских средстава
2. Старост зграде и просторија

в) Процена испуњености Стандарда 11 и предлог корективних мера:

Правни факултет испуњава Стандард 11.

Факултет ће наставити да перманентно побољшава квалитет простора и опреме.

У предстојећем периоду, Факултет ће уложити потребна финансијска средства за обезбеђење адекватног озвучења у свим учионицама и за инсталирање нове климатизације у Амфитеатру и Библиотеци Факултета.

г) Прилози:

1. Извод из катастра
2. Одлука о подели простора са Економским факултетом
3. Преглед простора
4. Попис опреме – извод из Књиге инвентара
5. Извештај о резултатима студентских анкета
6. Извештај о анкетирању послодаваца, дипломираних правника, наставног и ненаставног особља

Стандард 12: Финансирање

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 12

Правни факултет Универзитета у Нишу има дугорочно обезбеђена финансијска средства, неопходна за реализацију наставног процеса, научноистраживачког рада и других активности из свог делокруга, чиме је обезбеђена финансијска стабилност.

Средства за обављање делатности Факултет обезбеђује из: средства која обезбеђује оснивач, школарине, донације, поклони и завештања, средства за финансирање научноистраживачког и стручног рада, уговора са правним и физичким лицима о реализацијом едукативних програма, истраживања и консултантских услуга, накнада за комерцијалне и друге услуге, оснивачка права из уговора са трећим лицима и из других извора, у складу са законом.

Правни основ стицања и расподеле прихода дефинисан је Законом о универзитету, а само пословање ближе је уређено Статутом Факултета и правилницима у складу са Статутом и Законом.

Факултет редовно доноси годишњи Финансијски план, који обухвата целокупно финансијско пословање. Факултет обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина употребе финансијских средстава кроз извештај о успешности пословања и годишњи обрачун који усваја Савет Факултета.

Квалитет финансирања остварује се: доследним поштовањем правила о припреми и усвајању Финансијског плана и других финансијских аката, контролом коришћења финансијских средстава и предузимањем одговарајућих мера у случају нерационалног или ненаменског трошења средстава.

б) SWOT анализа**Предности:**

1. Буџетски начин финансирања
2. Сопствени приходи

Слабости:

Недостатак буџетских финансијских средстава за подмиривање текућих материјалних трошкова

Могућности:

Повећање прихода Факултета, учешћем у домаћим и међународним научно-истраживачким пројектима и пружањем консалтинг услуга

Опасности:

1. Економска криза у земљи и у окружењу
2. Неповољна привредна ситуација у земљи
3. Политичка нестабилност у земљи
4. Нелојална конкуренција приватних факултета
4. Лош материјални положај студената

в) Процена испуњености Стандарда 12 и предлог корективних мера:

Правни факултет испуњава Стандард 12.

С обзиром да средства са којима Република као оснивач и власник Факултета, учествује у укупном финансирању Факултета, а посебно у финансирању текућих материјалних трошкова, нису довољна и не обезбеђују жељено и очекивано унапређење услова рада Факултета, Факултет ће наставити да указује на овај проблем и лобирати да се он реши.

г) Прилози:

1. Финансијски извештај за 2010. годину
2. Финансијски план за 2011. годину
3. План јавних набавки за 2011. годину
4. Одлука Савета Факултета о усвајању Извештаја о пословању у 2010. години
5. Одлука Савета Факултета о усвајању Финансијског плана за 2011. годину
6. Одлука Савета Факултета о јавним набавкама за 2011. годину

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе као и кроз анкетање студената о квалитету високошколске установе.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 13

Улога студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се кроз рад и учешће представника студената у органима и стручним телима Факултета.

На Правном факултету Универзитета у Нишу делују следеће студентске организације:

1. Савез студената Правног факултета;
2. ELSA;
3. Клуб студената;
4. Унија студената и
5. Студентска асоцијација Правног факултета.

Укључивањем у неку од наведених студентских организација, студенти остварују своја права и интересе, баве се различитим ваннаставним активностима и утичу на побољшање квалитета студирања.

Студентска организација које на изборима за Студентски парламент освоји навећи број гласова формира Студентски парламент и чини већину у њему. Представници Студентског парламента учествују у раду: Наставно-научног већа Факултета (пет представника Студентског парламента), Савета Факултета (три представника Студентског парламента), Одбору за квалитет (једног представника Студентског парламента), Комисије за праћење и унапређивање студирања (једног представника Студентског парламента) и Комисије за односе са студентима (једног представника Студентског парламента).

Редовним присуством на седницима Наставно-научног већа и Савета Факултета, представници Студентског парламента активно учествују у креирању студијског програма основних академских студија и мастер студија, његовим изменама и допунама, као и решавању свих питања везаних за статус студената.

Сви студенти Факултета, већ трећу годину заредом, имају могућност да активно учествују у оцени квалитета: студијских програма, свих елемената наставног процеса, обавезне и допунске литературе, библиотечких и информатичких ресурса, педагошког рада наставника и сарадника и факултетских служби. Резултати свих анкета редовно су предмет разматрања на седницама Студентског парламента.

Факултет подстиче студенте на активно укључивање у процес развоја студијских програма и планова рада на предметима, као и у унапређивање процеса наставе, метода испитивања и др. У прилогу овог Стандарда налазе се предлози Студентског парламента, у правцу побољшања квалитета наставног процеса, организације и метода испитивања.

б) SWOT анализа**Предности:**

Учешћем у стручним телима Факултета и и у анкетама, студенти утичу на унапређење квалитета свих сегмената рада

Слабости:

Пасивност студената, како у процесу наставе, тако и у процени квалитета студијских програма, педагошког рада наставника и сарадника и услова рада

Могућности:

Предузимање адекватних мера, у правцу измена и допуна студијских програма, побољшања наставе и услова рада, на бази реалне процене студената и дипломираних студената, који раде у струци

Опасности:

Негативна критика појединих студената о условима студија и полагању испита, проузрокована лошом комуникацијом са особљем Факултета, може, у значајној мери утицати на реалну процену квалитета појединих сегмената рада

в) Процена испуњености Стандарда 13 и предлог корективних мера:

Правни факултет испуњава Стандард 13.

У наредном периоду, Факултет ће, у циљу транспарентности и кредибилитета анкета које се спроводе, укључивати и представнике Студентског парламента у сам процес прикупљања, класификације и обраде резултата анкетирања.

Факултет ће наставити да унапређује систем обезбеђења квалитета, уз пуну укљученост студената, студентских орагнизација и Студентског парламента.

Факултет ће настојати да још више мотивише студенте за објективно вредновање квалитета, као и да повећава свест и знање студената о систему обезбеђења квалитета, као и потреби да својим предлозима и сугестијама допринесу његовом даљем унапређивању.

Факултет ће настојати да побољша комуникацију између студената и службе за наставу и студентска питања.

г) Прилози:

1. Статут Факултета
2. Правилник о квалитету
3. Одлука о именовању чланова Одбора за квалитет
4. Одлука о именовању чланова Комисије за праћење и унапређивање студирања
5. Одлука о именовању чланова Комисије за односе са студентима
6. Предлози Студентског парламента за побољшање квалитета наставног процеса, организације и метода испитивања
7. Анкете студената

Стандард 14 : Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 14

Правни факултет Универзитета у Нишу је усвајањем Стратегије управљања квалитетом, Правилника о квалитету и Правилника о самовредновању, као и избором чланова Одбора за квалитет, са пратећим комисијама, обезбедио институционалне оквире за систематско праћење, периодичну проверу и унапређивање квалитета у свим областима обезбеђења квалитета.

На основу усвојених докумената из области обезбеђења и провере квалитета, извршена је друга свеобухватна провера квалитета рада на Правном факултету Универзитета у Нишу и састављен је Извештај о самовредновању. Факултет је континуирано и систематски прикупљао потребне информације о обезбеђењу квалитета и вршио периодично провере у свим областима обезбеђења квалитета, у складу са стандардима за акредитацију, Правилником о квалитету и Правилником о самовредновању. Својим проактивним приступом, запослени на Факултету, задужени за обезбеђење квалитета дали су значајан допринос у испуњењу овог стандарда.

Извештаји о резултатима анкетирања, извештаји о успеху студената у студирању и на испитима, као и извештаји о положају правника на тржишту рада, били су предмет су разматрања на седницама Одбора за квалитет, одговарајућих комисија и Наставно-научног већа Факултета. Формирана је база података која ће обезбедити трајно чување прикупљених података и њихово упоређивање са подацима који ће се прикупити током спровођења наредног анкетирања и примене других метода за прикупљање података.

Извештај о самовредновању предмет је разматрања на седницама катедри, Одбора за квалитет, Студентског парламента, Наставно-научног већа и Савета Факултета.

Извештај о самовредновању учињен је доступним јавности објављивањем на Интернет страници Факултета www.prafak.ni.ac.rs

б) SWOT анализа

Предности:

1. Стратегија управљања Факултетом усаглашена је са стратегијама за обезбеђивање квалитета других престижних високошколских институција у земљи и иностранству
2. На Факултету постоји инфраструктура која систематски прати и обезбеђује квалитет

Слабости:

1. Неквалитетна комуникација Факултетата са поједним послодавцима или дипломираним правницима, у погледу процене квалитета стечених компетенција дипломираних студената
2. Неспремност појединих наставника и сарадника Факултета да се усавршавају у коришћењу нових технологија, наставних метода и техника

Могућности:

1. Успостављање сарадње са другим високошколским установама на европском образовном простору, са циљем размене искустава о институционалним оквирим за систематско праћење, периодичну проверу и унапређивање квалитета, у свим областима обезбеђења квалитета
2. Организација конференција, посвећених процени и унапређивању квалитета у високом школству

Опасности:

Услед незаинтересованости студената да учествују у поступку процене квалитета свих сегмената услова рада на Факултету, постоји реална могућност да се не сагледа право стање ствари у погледу нивоа квалитета оствареног на Факултету

в) Процена испуњености Стандарда 14 и предлог корективних мера:

Правни факултет испуњава Стандард 14.

У наредном периоду, неопходно је наставити са проверама квалитета и дорадом процедуре за те провере, као и са успостављањем нових стандарда и процедура за обезбеђење и проверу квалитета.

Од нарочите је важности, да би се обезбедили услови за даљи развој, унапређивање и проверу квалитета, запослити стручно и компетентно лице – менаџера квалитета, што је и предвиђено Правилником о квалитету Факултета.

г) Прилози:

1. Правилник о квалитету
2. Правилник о самовредновању
3. Одлука Наставно-научног већа Факултета о усвајању Извештаја Националне службе запошљавања, Филијала Ниш
4. Одлуке Наставно-научног већа Факултета о усвајању Извештаја о резултатима студентске анкете
5. Одлука Наставно-научног већа о резултатима анкетања послодаваца, дипломираних студената, наставника и ненаставног особља